

**UCHWAŁA NR XVI.141.2025
RADY GMINY CHRZĄSTOWICE**

z dnia 1 października 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 r. poz. 278) Rada Gminy Chrzastowice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chrzastowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Nowak

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHRZĄSTOWICE

NA LATA 2024-2030

ZAMAWIAJĄCY:

**GMINA CHRZĄSTOWICE
UL. DWORCOWA 38,
46-053 CHRZĄSTOWICE**

WYKONAWCA:

**GRUPA BST SP. Z O.O.
UL. MIECZYKÓW 12,
40-748 KATOWICE**

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	5
2.	Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	6
3.	Podstawowe informacje o Chrzastowicach.....	7
4.	Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	17
4.1.	Obszar rewitalizacji.....	18
4.2.	Skrócone wyniki analizy wskaźnikowej.....	22
4.3.	Podobszar Dąbrowice	31
4.4.	Podobszar Dębie.....	33
4.5.	Podobszar Dębska Kuźnia	35
4.6.	Podobszar Suchy Bór	37
4.7.	Wnioski z diagnozy pogłębionej.....	39
4.8.	Podsumowanie – potrzeby rewitalizacyjne.....	40
5.	Wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	42
6.	Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych	43
7.	Opis powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi.....	45
7.1.	Strategia Rozwoju Gminy Chrzastowice na lata 2014-2024.....	45
7.2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzastowice	47
7.3.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2025-2030.....	49
7.4.	Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025	50
7.5.	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030	51
7.6.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego	52
8.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	54
8.1.	Założenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	54
8.2.	Lista przedsięwzięć podstawowych	57
8.3.	Zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć	76
9.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań.....	79
9.1.	Zasada kompleksowości	79
9.2.	Zasada koncentracji interwencji	79

9.3. Zasada komplementarności.....	80
9.4. Podsumowanie	85
10. Szacunkowe ramy finansowe	87
11. Mechanizmy włączenia interesariuszy.....	89
11.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR	89
11.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR	95
12. System realizacji gminnego programu rewitalizacji.....	97
12.1. System zarządzania realizacją GPR	97
12.2. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR	100
12.3. Niezbędne zmiany w uchwałach	104
13. Ocena oddziaływania na środowisko.....	105
14. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	106
15. Spis rysunków.....	107
16. Spis tabel.....	107

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice został opracowany w celu precyzyjnego określenia potrzeb związanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów w aspektach społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym w celu dalszego przeznaczenia środków finansowych na działania w tym zakresie.

Program ten stanowi wieloletni plan inwestycyjny, obejmujący działania w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Program został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Proces opracowania gminnego programu rewitalizacji poprzedzony został podjęciem uchwały nr V.31.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 7 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chrzastowice oraz uchwały nr VII.45.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 18 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030.

Proces przygotowania dokumentu składał się z trzech głównych etapów: analizy, diagnozy oraz projektowania. W trakcie diagnozy wykorzystano najnowsze dostępne dane statystyczne, które pozwoliły na wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji w Gminie Chrzastowice. Diagnoza ta, obejmująca analizę zjawisk kryzysowych, stanowi kluczowy element Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2024-2030.

Podjęto wszelkie starania, aby wyznaczone cele i działania były zgodne z dokumentami strategicznymi gminy. Program powstał w oparciu o szeroko zakrojony proces partycypacji społecznej, który obejmował różne formy konsultacji społecznych. W konsultacjach uczestniczyli mieszkańcy, w szczególności osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, radni oraz reprezentanci Urzędu Gminy Chrzastowice.

2. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto definicję rewitalizacji określoną w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zgodnie z którą **rewitalizacja oznacza kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego** poprzez wzajemnie powiązane działania obejmujące aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe. Działania te mają na celu integrację interwencji na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, są prowadzone w sposób zaplanowany i skoncentrowany terytorialnie w ramach programów rewitalizacji. Kluczowym założeniem rewitalizacji jest optymalne wykorzystanie specyficznych cech danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów, w tym także walorów kulturowych. Jest to proces długofalowy, angażujący różne grupy interesariuszy – m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości i organy administracji publicznej – przy aktywnym udziale społeczności lokalnej.¹

Stan kryzysowy charakteryzuje obszary, na których skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne – w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; w przypadku występowania co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk²:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego poziomu przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska;
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- **technicznej** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

² Ibidem

3. Podstawowe informacje o Chrzęstowicach

Położenie

Gmina Chrzęstowice położona jest w powiecie opolskim, w bezpośrednim sąsiedztwie Opola, pomiędzy dwoma ważnymi szlakami komunikacji drogowej: w kierunku Częstochowy – droga nr 46 oraz w kierunku Katowic – droga 94. Gmina obejmuje dziewięć sołectw: Chrzęstowice, Dębska Kuźnia, Dębie, Dąbrowice, Falmirowice, Niwki, Daniec, Lędziny i Suchy Bór. Od północy graniczy z gminą Turawa, od strony północno – wschodniej z gminą Ozimek, od południowego wschodu z gminą Izbicko, od południa z gminą Tarnów Opolski, a od strony zachodniej z miastem wojewódzkim Opole. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa PKP (nr 144) na trasie Opole – Fosowskie ze stacją w Chrzęstowicach i dwoma przystankami osobowymi w miejscowościach Dębska Kuźnia i Suchy Bór.

Rysunek 1. Granice powiatu opolskiego

Źródło: gminy.pl

W 2008 roku w gminie wprowadzono dwujęzyczne nazwy miejscowości, które umieszczono na tablicach wjazdowych do miejscowości i znakach kierunkowych. Napisy w języku niemieckim są świadectwem przeszłości tej ziemi i przypomnieniem jej wielokulturowego bogactwa.

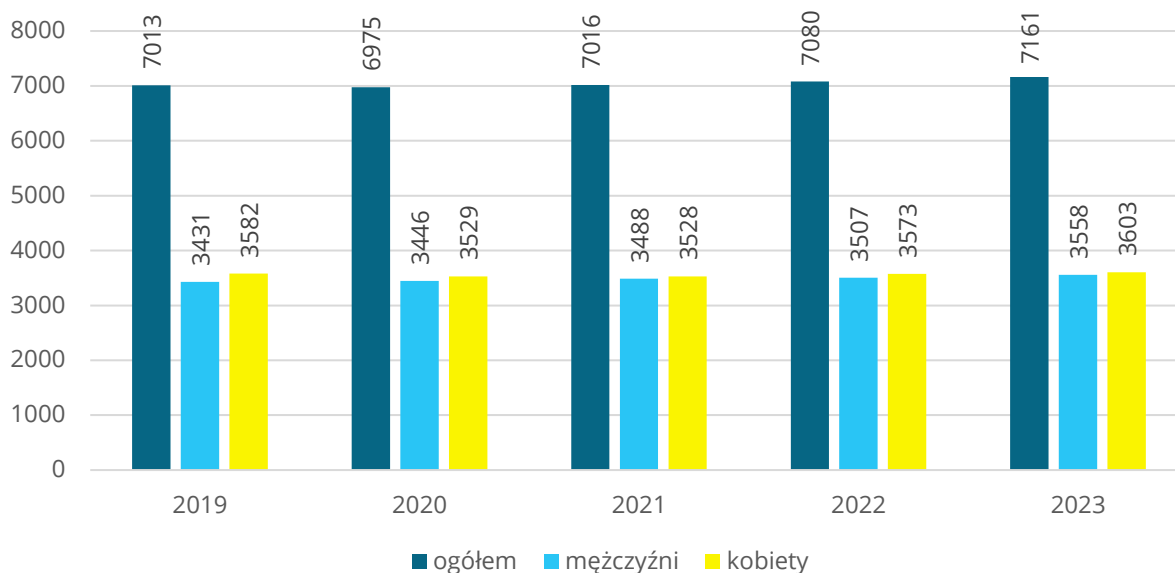
Uwarunkowania demograficzne

Gmina Chrzęstowice na koniec 2023 r. liczyła 7 161 mieszkańców. Na przestrzeni lat zauważalne były ciągłe, lecz niewielkie wahania liczby ludności gminy, co obrazuje kolejny

rysunek. W stosunku do 2019 roku, w roku 2023 nastąpił wzrost o 2,1% (o 148 osób). W 2023 r. liczba kobiet była niewiele większa od liczby mężczyzn – kobiety stanowiły 50,3% ogólnej liczby ludności (3 603), natomiast mężczyźni 49,7% (3 558). Współczynnik feminizacji wynosił 101, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 101 kobiet.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Chrzastowice w latach 2019-2023

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W gminie Chrzastowice w 2019 roku liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów. Z kolei w latach 2020-2023 obserwowano odwrotne tendencje demograficzne, związane z ujemnym przyrostem naturalnym.

Tabela 1. Ruch naturalny ogółem w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	Polska 2023
Liczba ludności	7 013	6 975	7 016	7 080	7 161	37 636 508
Urodzenia żywe	69	69	60	59	54	272 451
Zgony ogółem	65	79	71	62	65	409 036
Przyrost naturalny	4	-10	-11	-3	-11	-136 585
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,93	9,77	8,59	8,37	7,58	7,23
Zgony na 1000 ludności	9,36	11,19	10,16	8,79	9,13	10,85
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,58	-1,42	-1,57	-0,43	-1,54	-3,62

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Przyrost naturalny na 1000 ludności, czyli różnica między liczbą urodzonych a liczbą zgonów, na koniec 2023 roku w gminie wynosił -11, co oznacza, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Podobne tendencje obserwowano w całym kraju oraz w województwie opolskim.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Chrzastowice, województwie opolskim oraz kraju w latach 2019-2023

Rok	Polska	Województwo opolskie	Gmina Chrzastowice
2019	-34 755	-2 201	4

Rok	Polska	Województwo opolskie	Gmina Chrzastowice
2020	-122 046	-4 765	-10
2021	-188 006	-5 901	-11
2022	-143 316	-4 956	-3
2023	-136 585	-4 447	-11

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W badanym okresie saldo migracji w gminie Chrzastowice podlegało wahaniom, jednak pozostawało dodatnie w całym okresie. Najwyższą jego wartość odnotowano w 2023 r. (109 osób), natomiast najniższą w okresie 2019-2020 (22 osoby). Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 3. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	Polska 2023
Zameldowania ogółem	121	108	124	134	173	422 806
Wymeldowania ogółem	99	86	79	58	64	416 040
Saldo migracji	22	22	45	76	109	6 766

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2019-2023 w gminie Chrzastowice udział ludności w wieku produkcyjnym systematycznie malał. Na przestrzeni analizowanego okresu liczba takich osób zmalała o 1,8% (80 osób). Zwiększyła się natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym (o 0,1%, tj. 2 osoby), jak również liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o 20,1%, tj. 226 osób), co jest zjawiskiem pozytywnym.

Struktura ludności w gminie Chrzastowice w 2023 roku według grup wieku przedstawiała się następująco:

- 60,5% mieszkańców było w wieku produkcyjnym (z czego kobiety stanowią 46,5%);
- 20,6% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (z czego kobiety stanowią 63,5%);
- 18,9% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym (z czego kobiety stanowią 48,2%).

Tabela 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	Polska 2023
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 126	1 276	1 308	1 328	1 352	6 864 881
Liczba osób w wieku produkcyjnym	4 413	4 303	4 284	4 305	4 333	21 985 460
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 474	1 396	1 424	1 447	1 476	8 786 167
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	16,1	18,3	18,6	18,8	18,9	18,2
Udział % osób w wieku produkcyjnym	62,9	61,7	61,1	60,8	60,5	58,4
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	21	20	20,3	20,4	20,6	23,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W roku 2023 w gminie Chrzastowice liczba zawartych małżeństw w porównaniu z 2019 r. zmalała o 4, natomiast w stosunku do roku 2021 wzrosła o 3. Najmniej małżeństw zawarto w 2021 roku (20), a najwięcej – w roku 2020 (29).

Tabela 5. Liczba zawartych małżeństw w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Małżeństwa	27	29	20	27	23
Małżeństwa na 1000 ludności	3,9	4,1	2,9	3,8	3,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Najwięcej dzieci do 3 lat w ogólnej populacji w gminie Chrzastowice odnotowano w 2019 roku (206 dzieci), a najmniej w 2023 roku (179 dzieci). Na początku analizowanego okresu 15 dzieci objętych było opieką w żłobkach, natomiast w 2023 r. ich liczba wyniosła 24.

Tabela 6. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	206	196	189	187	179
Dzieci objęte opieką w żłobkach	15	12	15	15	24
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	7,3	6,1	7,9	8	13,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Sieć szkolno-przedszkolną w gminie Chrzastowice tworzą następujące placówki:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzastowicach (ul. Szkolna 1, 46-053 Chrzastowice),
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dańcu (ul. Utracka 8, 46-053 Daniec),
- Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałem Przedszkolnym w Dębju (ul. Wiejska 18, 46-053 Dębje),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Dębskiej Kuźni (ul. Wiejska 53, 46-053 Dębska Kuźnia),
- Publiczne Przedszkole w Chrzastowicach (ul. Ozimska 3a, 46-053 Chrzastowice),
- Publiczne Przedszkole w Suchym Borze (ul. Pawlety 53, 46-053 Suchy Bór).

Znacznym wahaniom podlegała natomiast liczba dzieci/uczniów w poszczególnych placówkach. Na przestrzeni lat 2019-2023 w przypadku przedszkoli liczba dzieci zwiększyła się (o 40,2%), podobnie jak liczba uczniów szkół podstawowych (uległa zwiększeniu o 14,2%). Szczegółowe dane zostały przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 7. Liczba przedszkoli i poszczególnych rodzajów szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Przedszkola	5	5	5	5	6
Liczba dzieci	199	209	224	257	279
Szkoły podstawowe	4	4	4	4	4
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	451	468	481	513	515

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba podmiotów gospodarczych w gminie Chrzastowice uległa znacznemu zwiększeniu (o 18,9%). W analizowanym okresie zdecydowanie najwięcej było mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających od 0 do 9 pracowników. Pod koniec 2023 r. funkcjonowało 857 takich podmiotów. Ponadto działały 22 małe przedsiębiorstwa, zatrudniające od 10 do 49 pracowników i 1 średnie przedsiębiorstwo o liczbie pracowników od 50 do 249. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ogółem	740	782	815	846	880
0-9 pracowników (mikro)	715	759	792	822	857
10-49 pracowników (małe)	24	22	22	23	22
50-249 pracowników (średnie)	1	1	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W gminie Chrzastowice na przestrzeni lat 2019-2023 liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym uległa zwiększeniu (o 19,4%). Pełne dane dotyczące form organizacyjnych podmiotów z tego sektora przedstawia kolejna tabela.

Tabela 9. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym według form organizacyjnych w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Sektor prywatny (ogółem)	726	768	801	833	867
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	623	660	686	722	750
Spółki handlowe	31	36	41	37	43
Spółdzielnie	2	2	2	2	2
Fundacje	2	2	2	2	2
Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	20	21	25	26	25

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Liczba osób bezrobotnych w gminie Chrzastowice w 2023 r. w porównaniu z 2019 r. zmniejszyła się o 9,3%. Nieznaczny wzrost dostrzec można w 2020 r., jednak spowodowany był on najprawdopodobniej pandemią COVID-19. Uwagę zwraca fakt, że na początku analizowanego okresu udział bezrobotnych kobiet był wyraźnie wyższy od udziału bezrobotnych mężczyzn (54,6% w stosunku do 45,4%), natomiast na koniec 2023 r. kobiety stanowiły 45,5% bezrobotnych, a mężczyźni 54,5%.

Tabela 10. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni	97	128	98	94	88
Bezrobotni mężczyźni	44	65	48	46	48
Udział bezrobotnych mężczyzn	45,4%	50,8%	49,0%	48,9%	54,5%

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotne kobiety	53	63	50	48	40
Udział bezrobotnych kobiet	54,6%	49,2%	51,0%	51,1%	45,5%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Pozytywnym zjawiskiem dla gminy Chrzastowice jest zmniejszenie się na przestrzeni lat 2019-2023 liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej (o 27). Do głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej należy m.in. bezrobocie, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność oraz utrzymanie gospodarstwa domowego. Szczegółowe dane odnośnie liczby gospodarstw domowych oraz osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Podstawowe informacje o opiece społecznej w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	67	66	58	47	40
Poniżej kryterium dochodowego	42	38	35	26	23
Powyżej kryterium dochodowego	25	28	23	21	17
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	132	112	90	73	53
Poniżej kryterium dochodowego	75	65	56	45	31
Powyżej kryterium dochodowego	57	47	34	28	22

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2019-2023 w gminie Chrzastowice liczba aptek była niezmienna i wynosiła 1. W 2023 roku liczba porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wyniosła 31 647, natomiast w ramach podstawowej opieki zdrowotnej 28 821.

Tabela 12. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Apteki ogólnodostępne	1	1	1	1	1
Porady lekarskie - ogółem (ambulatoryjna opieka zdrowotna)	26 360	26 739	31 797	31 199	31 647
Porady lekarskie - ogółem (podstawowa opieka zdrowotna)	23 595	24 973	29 439	28 687	28 821

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba przystanków autobusowych była niezmienna i wynosiła 23. Długość dróg dla rowerów w tym okresie zwiększyła się o 2,6 km – na koniec 2023 r. wynosiła 12,2 km.

Tabela 13. Liczba przystanków autobusowych oraz długość dróg dla rowerów w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Przystanki autobusowe	23	23	23	23	23
Długość dróg dla rowerów	9,6	9,6	9,6	10,6	12,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W gminie Chrzastowice w 2023 r. liczba budynków mieszkalnych wyniosła 2 225, a liczba mieszkańców 2 297. Na przestrzeni lat 2019-2023 systematycznie wzrastała liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne, jak również ich powierzchnia użytkowa.

Tabela 14. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne	2 121	2 106	2 165	2 199	2 225
Mieszkania ogółem	2 154	2 183	2 212	2 264	2 297
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - wodociągi	97,8	98,7	98,7	98,7	98,7
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - ustęp spłukiwany	98,1	98,6	98,6	98,6	98,7
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - łazienka	92,4	97,3	97,4	97,4	97,5
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - centralne ogrzewanie	81,7	82,3	82,5	83	83,2
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - gaz sieciowy	3,7	8,2	11,8	16,9	18,3
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	258 645	265 281	269 772	276 453	281 094

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Walory turystyczne i krajobrazowe

Do najcenniejszych zabytków gminy należą między innymi:

- **Zespół folwarczny, 2 ćw. XIX** zlokalizowany w Lędzinach-Zbicku przy ul. Leśnej 2. Budynek był kiedyś siedzibą Królewskiego Nadleśnictwa, a wcześniej książęcym zamkiem łowieckim. Za panowania króla pruskiego Fryderyka II Wielkiego, utworzono w tym miejscu folwark. Budynek został następnie przekazany w dziedziczną dzierżawę, a później – w połowie XIX w. – przeszedł na własność podporucznika Władysława Reymann'a z miejscowości Borek w powiecie prudnickim;
- **Park z aleją dojazdową** przy ul. Leśnej 2 w Lędzinach-Zbicku;
- **Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny** przy ul. Szkolnej 3 w Chrzastowicach, wybudowany w latach 1896-1897 w stylu neogotyckim;
- **Kapliczka napoleońska przy ulicy Ozimskiej w Chrzastowicach.** Jej historia sięga początków XIX w. Powstanie kapliczki wiąże się z obecnością wojsk napoleońskich. Żołnierze napoleońscy po nieudanej próbie podboju Moskwy ratując się ucieczką wracali przez tutejsze okolice;
- **Kościół Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Dębciu** (przy ul. Wiejskiej 6). Obecny kościół zbudowano w latach 1909–1910 w stylu neobarokowym.
- **Krzyż szwedzki** znajdujący się między Chrzastowicami a Dębciem. Jest to drewniany postument w kształcie krzyża, znajdujący się w miejscu pochówku żołnierzy szwedzkich, którzy w czasie wojny trzydziestoletniej polegli w tych okolicach podczas próby zdobycia Opola w 1632 r.

Do największych atrakcji turystycznych gminy należy zaliczyć:

- **Rezerwat Przyrody Srebrne Źródła** – położony pomiędzy Dębską Kuźnią a Dańcem. Obejmuje obszar kompleksu leśnego w dolinie rzeki Jemielnicy. Teren ten ma cenne walory przyrodnicze. W północnej części rezerwatu przepływają tzw. Srebrne Źródła, których brzegi porasta roślinność górska z dominacją lepiężnika białego. Znajduje się tu jedyne na Opolszczyźnie stanowisko cisa pospolitego w jego naturalnym siedlisku. Na terenie rezerwatu rośnie imponujących rozmiarów sosna zwyczajna uznana za pomnik przyrody.
- **Falmirowickie kamionki (nieczynny kamieniołom bazaltu)** – na jego obszarze spotkać można wiele interesujących gatunków roślin i zwierząt. Otoczony malowniczymi lasami liściastymi i mieszanymi, w których spotkać można wiele chronionych i rzadkich gatunków grzybów, roślin i zwierząt. Znajduje się tu jedyne w województwie opolskim stanowisko rzadkiego w Polsce grzyba koralówki czerwonowierzchołkowej. Kamieniołom jest miejscem rozrodu licznych gatunków płazów, m.in. traszki zwyczajnej, żaby trawnej, ropuchy szarej i ropuchy zielonej. Z wielu gatunków ptaków lęgowych spotykanych na tym obszarze, do najbardziej interesujących należy zaliczyć zimorodka oraz dzięcioła zielonego i puszczyka.

- **Regionalna Izba Śląska im. Konrada Mientusa** – założona w 1978 roku przez pasjonata lokalnej historii, Konrada Mientusa. Mieści się w Dańcu przy ul. Dąbrowickiej, w budynku klubu wiejskiego. Znajduje się w niej ponad 600 pamiątek po naszych ojcach: różnego rodzaju narzędzia rolnicze, sprzęt gospodarstwa domowego (np. maselniczka, szufla do zboża). Na ścianach wiszą chomąta krowie i końskie, stary sprzęt gaśniczy, hełmy i mundury strażackie, stroje naszych babć, instrumenty muzyczne danieckiej kapeli Filów, stara porcelana, zegary i eksponaty sakralne.

Ochrona środowiska

W myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Poniżej zawarto szczegółową charakterystykę obiektów zlokalizowanych w granicach gminy Chrzastowice, objętych omawianą formą ochrony przyrody:

- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – leśnictwo Suchy Bór, oddz. 15 [1 szt.];
- buk pospolity (*Fagus sylvatica*) – leśnictwo Dębska Kuźnia, oddz. 178 [1 szt.];
- sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*) – leśnictwo Dębska Kuźnia, oddz. 180 [1 szt.];
- sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*) – leśnictwo Dębska Kuźnia, oddz. 212 [1 szt.];
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – leśnictwo Suchy Bór, oddz. 7 [1 szt.];
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – leśnictwo Suchy Bór, oddz. 15 [1 szt.];
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – leśnictwo Suchy Bór, oddz. 7 [1 szt.];
- sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*) – leśnictwo Dębska Kuźnia, oddz. 238 [1 szt.];
- sosna amerykańska (*Pinus strobus*) – leśnictwo Dębska Kuźnia, oddz. 239 [1 szt.];
- aleja dębów szypułkowych (*Quercus robur*) – ul. Parkowa w Dębku [40 szt.];
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – ul. Wiejska w Dębku [1 szt.];
- aleja dębów szypułkowych (*Quercus robur*) – ul. Szkolna w Lędzinach [28 szt.];
- klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) – ul. Wiejska w Niwkach [1 szt.].

Uchwałą nr XXVIII.228.2021 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 28 lipca 2021 r. przyjęty został Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzastowice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028. Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska jest Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (t.j. Dz.U. 2024 poz. 54). Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program Ochrony Środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej

jednostki samorządu terytorialnego. W ramach Programu wyznaczone zostały następujące obszary interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenia hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Zasoby geologiczne,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenie poważnymi awariami.

W Urzędzie Gminy Chrzęstowice funkcjonuje punkt przyjmowania wniosków o dotację w Programie Czyste Powietrze. Mieszkańcy mogą uzyskać poradę, dowiedzieć się więcej o programie, otrzymać pomoc przy wypełnieniu oraz rozliczeniu wniosków.

Gmina Chrzęstowice uzyskała dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu na zadanie „Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Chrzęstowice w roku 2022”.

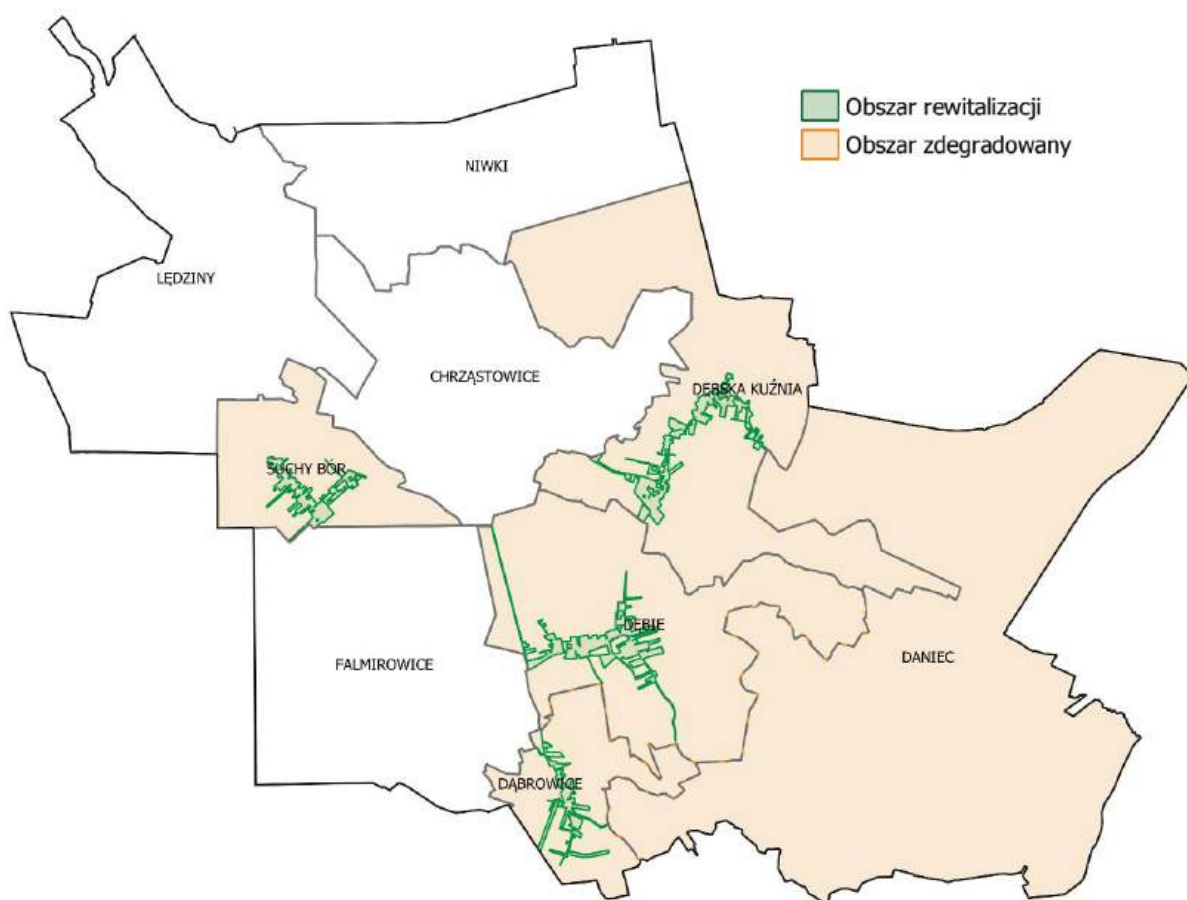

4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Chrzęstowice został przyjęty uchwałą nr V.31.2024 Rady Gminy Chrzęstowice z dnia 7 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chrzęstowice.

Głównym założeniem delimitacji obszaru rewitalizacji było wskazanie obszaru, na którym występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk oraz identyfikacja jego potencjałów. **Na podstawie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych wyznaczono w Gminie Chrzęstowice obszar rewitalizacji, który obejmuje sołectwa: Dąbrowice, Dębie oraz część sołectw Dębska Kuźnia i Suchy Bór.**

Rysunek 3. Mapa pogładowa obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Należy nadmienić, że jednostki analityczne zostały pomniejszone o tereny niezabudowane, aby spełnić wymogi zawarte w ww. ustawie. To nie było jednak wystarczające, dlatego dokonane zostały bardziej szczegółowe analizy. Było to możliwe z uwagi na fakt, iż dane gromadzone były w podziale na ulice, co umożliwiło analizę natężenia negatywnych zjawisk także wewnątrz poszczególnych jednostek analitycznych. W rezultacie tej analizy zidentyfikowano ulice (części jednostek analitycznych) o największym natężeniu niepożądanych zjawisk. Sołectwa Dąbrowice i Dębie zostały ograniczone tylko o tereny

niezabudowane z uwagi na niewielką powierzchnię obszaru zabudowanego. W przypadku jednostek Dębska Kuźnia oraz Suchy Bór – teren zabudowany ma większą powierzchnię, stąd też do rewitalizacji zaklasyfikowano tylko te części obszarów zdegradowanych, w których natężenie zjawisk kryzysowych było największe – wytypowano konkretne ulice o wysokim nasileniu problemów.

Niniejsza pogłębiona diagnoza ma na celu szczegółową analizę negatywnych zjawisk występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, a także identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych oraz potencjałów obszaru. Opracowanie to opiera się na analizie wskaźnikowej, przeglądzie dostępnych danych oraz badaniu ilościowym przeprowadzonym wśród interesariuszy procesu rewitalizacji. Należy podkreślić, że badanie ilościowe odnosiło się do całego obszaru rewitalizacji (łącznie bez podziału na podobszary).

W dalszej części tego rozdziału przedstawiono analizę obszaru rewitalizacji – poszczególne jego elementy: analizę danych zastanych (tj. ogólnego opisu obszaru rewitalizacji), analizę wskaźnikową przy wykorzystaniu danych statystycznych (w tym również wykorzystanych podczas etapu diagnozowania) oraz wyniki badania ilościowego. Podobnie jak na etapie wyznaczania granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, analizy prowadzono w oparciu o pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Pozwoliło to na wskazanie wszystkich problemów, określenie potrzeb rewitalizacyjnych, jak i potencjałów podobszarów rewitalizacji.

4.1. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji zamieszkuje 1 508 osób, co stanowi 22,3% ogółu populacji Gminy Chrzęstowice. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 126,27 ha, co stanowi 1,5% ogółu powierzchni gminy.

Tabela 15. Obszar rewitalizacji – wykaz ulic, liczba mieszkańców i powierzchnia

Jednostka (podobszar rewitalizacji)	Wykaz ulic objętych obszarem rewitalizacji	Liczba mieszkańców [osoby]	Powierzchnia OR [ha]
Dąbrowice	Krótką, Opolską, Wiejską	203 (3,0%)	19,46 (0,2%)
Dębie	Chrzęstowicka, Cicha, Cmentarna, Kościelna, Krótka, Młyńska, Parkowa, Polna, Raszowska, Wiejska, Zielona	464 (6,8%)	41,98 (0,5%)
Dębska Kuźnia	<u>Część sołectwa – następujące ulice:</u> Cicha, Ignacego Krasickiego, Kolonia, Młyńska, Wiejska, Wolności	546 (8,1%)	40,88 (0,5%)
Suchy Bór	<u>Część sołectwa – następujące ulice:</u> Dębska, Łąkowa, Makowa, Pawlety, Szkolna	295 (4,4%)	23,95 (0,3%)
Obszar rewitalizacji		1508 (22,3%)	126,27 (1,5%)
Gmina Chrzęstowice suma		6775 (100,0%)	8234,77 (100,0%)

Podobszar Dąbrowice

Podobszar Dąbrowice otoczony jest ze wszystkich stron lasami. Obecnie Dąbrowice zachowują charakter typowo rolniczy, z kilkoma zakładami usługowymi, w tym warsztatem samochodowym oraz gospodarstwem agroturystycznym z restauracją. W centrum wsi znajduje się kapliczka-dzwonnica z dzwonem z 1777 roku, odrestaurowana w 2008 roku. Co roku w maju odbywa się tam nabożeństwo. Dąbrowice należą do parafii w Dębnie, a dzieci uczęszczają do tamtejszej szkoły i przedszkola. We wsi działa Rada Sołecka.

Centrum życia społeczno-kulturalnego mieszkańców sołectwa stanowi świetlica wiejska, mieszcząca się w budynku dawnej remizy strażackiej. To właśnie tam organizowane są warsztaty tworzenia stroików i wieńców, spotkania noworoczne oraz różne wydarzenia okolicznościowe inicjowane przez radę sołecką.

W Dąbrowicach znajdują się trzy przydrożne krzyże: pierwszy – przy domu rodziny Walecko na ul. Wiejskiej, drugi – drewniany, na skrzyżowaniu ulic Wiejskiej i Opolskiej, a trzeci – kamienny krzyż dziękczynny z 1905 roku, upamiętniający mieszkańca, który zginął w wypadku. Przez Dąbrowice przebiegają ścieżki rowerowe, chętnie używane przez mieszkańców i turystów. Choć wieś nie posiada atrakcji turystycznych, jej urok tkwi w malowniczym krajobrazie i spokojnej atmosferze.

Podobszar Dębnie

Dębnie to najstarsza wieś w gminie Chrzastowice. Miejscowość otoczona jest polami, lasami i łąkami. Według lokalnych przekazów, już w 1070 roku istniał tam drewniany kościół, co potwierdza najstarsza pieczęć parafialna z tą datą.

W 2002 roku sołectwo Dębnie przystąpiło do Programu Odnowy Wsi pod hasłem "Wieś czynu, rozrywki i wypoczynku". Mieszkańcy odrestaurowali i rozbudowali Klub Wiejski oraz Remizę Strażacką, co zaowocowało II miejscem w konkursie "Piękna Wieś Opolska 2003" w kategorii "Najlepszy Projekt Odnowy Wsi". Rok później Dębnie zdobyło III miejsce w konkursie na "Najpiękniejszą Wieś Opolską". Przez wieś przepływają rzeki Sucha i Młynówka. Głównym walorem przyrodniczym jest aleja dębów szypułkowych przy ul. Parkowej oraz pomnikowe drzewa – dąb przy pomniku ofiar wojen i sosna w lesie między Dębniem a Dańcem. Na „Kamionce” między Dębniem a Dębską Kuźnią dawniej wydobywano bazalt, a obecnie znajduje się tam teren dydaktyczno-przyrodniczy ze szlakami i opisami roślin.

Obecny kościół zbudowano po pożarze wcześniejszego w stylu neobarokowym. Od wieków czci się w nim kult NMP i św. Rocha. Z kolei kapliczka w Dębnie pochodzi z pierwszej połowy XIX wieku. W Dębnie znajduje się również kilka krzyży przydrożnych.

W opisywanym obszarze znajduje się Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałem Przedszkolnym, która od 2012 roku wprowadziła nauczanie dwujęzyczne (polski i niemiecki). Przy szkole funkcjonuje również ogólnodostępny plac zabaw oraz boisko wielofunkcyjne.

W miejscowości aktywnie działają organizacje takie jak Ochotnicza Straż Pożarna, Koło DFK oraz Parafialny Zespół Caritas. Wspólnie z Radą Sołecką organizują liczne wydarzenia, m.in. wodenie niedźwiedzia, Dzień Chorego, festyn letni, dożynki, obchody Dnia św. Marcina oraz wigilię dla seniorów. Co roku w kwietniu Dębie jest gospodarzem Ogólnopolskiego Wyścigu Kolarskiego o Puchar Wójta Gminy Chrzastowice.

Podobszar Dębska Kuźnia

Dębska Kuźnia to miejscowość rozwijająca się głównie w zakresie budownictwa mieszkaniowego i sektora usług. Miejscowość dogodnie usytuowana, otoczona malowniczymi lasami, ze ścieżkami rowerowymi i rozwiniętą ofertą gastronomiczną.

Wzdłuż drogi krajowej znajduje się dobrze rozwinięta infrastruktura hotelarsko-gastronomiczna. Zabudowa wsi zachowuje tradycyjny układ zagród oraz cenne przykłady architektury, takie jak młyny wodne, kapliczki, domy w stylu pruskim czy historyczny budynek szkoły.

W 1818 roku w Dębskiej Kuźni wybudowano pierwszą szkołę, a w 1913 roku powstała kolejna placówka edukacyjna, obecnie pełniąca funkcję przedszkola. Obie szkoły zostały odbudowane po zniszczeniach w 1945 roku. Obecnie w miejscowości działa Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3, obejmujący przedszkole i szkołę podstawową. W pobliżu znajduje się kompleks boisk "Orlik 2012", plac zabaw oraz urządzenia do ćwiczeń na świeżym powietrzu. W środkowej części wsi znajduje się również kościół wybudowany w latach 1978-82.

W 1858 roku przez Dębską Kuźnię przejechał pierwszy pociąg na trasie z Opola do Tarnowskich Gór, jednak stacja kolejowa powstała dopiero w 1931 roku (obecna linia kolejowa nr 144).

W 1923 roku założono Ochotniczą Straż Pożarną, która aktywnie działa do dziś. Jednostka może poszczycić się wyremontowaną remizą, w której mieści się Multimedialne Centrum Integracji, wyposażone w sprzęt komputerowy oraz gry planszowe.

Dębska Kuźnia znana jest z aktywności społecznej mieszkańców. Stowarzyszenie Przyjaciół Dębskiej Kuźni angażuje się w różne inicjatywy, takie jak organizacja wystaw prac lokalnych artystów czy udział w konkursach promujących sołectwo. Ponadto w Dębskiej Kuźni pielęgnuje się liczne tradycje śląskie tj.: „Żniwniok”, „Wodzenie niedźwiedzia”, „Polterabend” czy „Kroszonki”.

Podobszar Suchy Bór

Suchy Bór to malownicza wieś w gminie Chrzastowice, położona w otoczeniu rozległych lasów, które stanowią jej największy atut przyrodniczy. Miejscowość cieszy się popularnością wśród miłośników aktywnego wypoczynku dzięki licznym ścieżkom rowerowym, trasom spacerowym oraz bliskości natury.

W okolicy występują stanowiska rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, m.in. motyl paź królowej, derkacz, dzięcioł czarny, łasica oraz gacek brunatny. W lasach rosną długosz królewski i rzadkie grzyby, takie jak czarka szkarłatna. Pomnik przyrody to dąb szypułkowy o obwodzie 472 cm.

Wieś nie posiada typowej przestrzeni centralnej jak rynek, natomiast charakteryzuje się główną, szeroką aleją drzew (droga powiatowa nr 27752) biegnącą przez całą długość miejscowości. Jej początek wyznacza przejazd kolejowy u wjazdu do wsi, natomiast kończy się w punkcie, który otacza budynek przedszkola, remiza OSP, cmentarz oraz centrum rekreacyjno-sportowe, na które składa się świetlica, plac zabaw, boiska sportowe, wiaty grillowe oraz siłownia na wolnym powietrzu.

Suchy Bór posiada bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne, co przejawia się w zachowanej zabudowie oraz kultywowanych tradycjach śląskich. W skład zasobów kulturowych wchodzi: Kaplica-dzwonnica z k. XIX w na ulicy Pawlety, Remiza OSP, Obecna świetlica wiejska, Pomnik Antoniego Pawlety, Budynek obecnego przedszkola, Stodoła na terenie placu sołeckiego. W Sołectwie również prężnie działa społeczność lokalna, organizująca wydarzenia integracyjne oraz dbająca o rozwój miejscowości (np. Ogólnopolski Turniej Procarski).

Opinie interesariuszy:

W badaniu ankietowym interesariuszy poproszono o wskazanie potencjałów obszaru rewitalizacji. Jako główne czynniki świadczące o potencjale obszaru rewitalizacji ankietowani wskazywali najczęściej następujące: dostęp do szerokopasmowego Internetu (54,3%), bezpieczeństwo (43,2%), infrastruktura komunalna (38,3%), infrastruktura sportowo-rekreacyjna (34,6%) oraz kapitał ludzki w rozumieniu dużej liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym o wysokich kwalifikacjach (30,9%).

4.2. Skrócone wyniki analizy wskaźnikowej

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki analizy wskaźnikowej, w której zestawiono ze sobą wartości poszczególnych wskaźników dla obszaru rewitalizacji (łącznie) oraz dla całej gminy. Takie zestawienie pozwala na porównanie sytuacji obszaru rewitalizacji w ujęciu całościowym na tle całej gminy Chrzastowice.

Tabela 16. Skrócone podsumowanie wyników analizy wskaźnikowej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzastowice
SFERA SPOŁECZNA		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	20,22	20,68
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	0,52	0,25
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,52	0,22
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,52	0,32
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	1,03	0,35
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,71	0,25
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,26	0,09
Liczba zasiłków stałych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,13	0,10
Liczba zasiłków okresowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	1,36	0,55
Liczba dożywień dzieci przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	1,61	0,93
Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	2,00	1,27
Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,47	0,92
Liczba bezrobotnych kobiet na 100 kobiet w wieku produkcyjnym	3,08	1,93
Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców	0,58	0,40
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	0,52	0,32
Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	1,42	1,21
Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu na 100 mieszkańców	0,32	0,19
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,19	0,10
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,58	0,37
Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2023	-	64,9%

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
SFERA GOSPODARCZA		
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	13,27	15,62
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2021 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,85	0,77
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	10,0%	18,6%
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,62	2,83
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCYJONALNA		
Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,18	1,59
Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,79	0,75
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,51	0,35
SFERA TECHNICZNA		
Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych w złotych w przeliczeniu na liczbę rodzin w nich mieszkających	5108,52	3685,67
Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowych w ogólnej liczbie mieszkań komunalnych	0,33	0,47
Udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	0,33	0,44
Stan techniczny budynków użyteczności publicznej (ocena w skali 1-5)	3,50	4,00

Poniższa tabela prezentuje dodatkowe dane wskaźnikowe, które nie zostały ujęte w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a które umożliwiają pogłębienie diagnozy sytuacji na obszarze rewitalizacji.

Tabela 17. Dane wskaźnikowe nieuwjęte w diagnozie delimitacyjnej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
SFERA SPOŁECZNA		
Wskaźnik obciążenia demograficznego	64,8%	63,6%
Liczba zasiłków przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	7,56	3,73
Liczba zasiłków celowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	2,78	2,10
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCYJONALNA		
Powierzchnia użytkowa zasobów mieszkaniowych gminy	594,28 (46,17%)	1287,18 (100,0%)

Analiza negatywnych zjawisk

W ramach diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzono analizę zjawisk negatywnych w oparciu o dane statystyczne. Analiza została zrealizowana z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

SFERA SPOŁECZNA

Na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej występuje koncentracja negatywnych zjawisk. W przypadku 20 wskaźników odnotowano przekroczenia ich wartości w stosunku do średniej wartości dla Gminy Chrzęstowice.

Niekorzystna sytuacja na obszarze rewitalizacji dotyczy rosnącego udziału osób w wieku nieprodukcyjnym w odniesieniu do osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego). Jego wartość dla obszaru rewitalizacji wynosi 64,8%, podczas gdy w skali gminy jest on niższy i wynosi 63,6%.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Wskaźnik obciążenia demograficznego	64,8%	63,6%

Na negatywne zjawiska w sferze społecznej wskazują także niekorzystne wartości wskaźników dotyczących korzystania z pomocy społecznej. Na obszarze rewitalizacji mieszkańcy korzystają z pomocy społecznej w większym zakresie aniżeli w skali całej gminy Chrzęstowice, z następujących powodów: przemocy w rodzinie (1,03 względem 0,35), bezrobocia (0,71 względem 0,25), długotrwałej lub ciężkiej choroby (0,52 względem 0,22), ubóstwa (0,52 względem 0,32) i alkoholizmu (0,26 względem 0,09). Osoby z niepełnosprawnością na obszarze rewitalizacji korzystają z pomocy w większym zakresie niż ma to miejsce w przypadku całej gminy (0,52 względem 0,25). Niekorzystną wartość odnotowano także w przypadku wskaźnika dotyczącego liczby dożywień dzieci – na obszarze rewitalizacji jego wartość osiągnęła 1,61, podczas gdy w skali gminy Chrzęstowice była niższa i wynosiła 0,93.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	0,52	0,25
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,52	0,22
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,52	0,32
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	1,03	0,35
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,71	0,25

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,26	0,09
Liczba dożywień dzieci przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	1,61	0,93

Niekorzystna sytuacja w sferze społecznej dotyczy także liczby przyznawanych zasiłków. Wartość wskaźnika dotyczącego liczby zasiłków przyznanych przez OPS (ogółem) w przypadku obszaru rewitalizacji wyniosła 7,56, a tym samym była znacznie wyższa niż w skali całej gminy (3,73). Odchylenia wartości referencyjnej dotyczą także wskaźników związanych z zasiłkami okresowymi (1,36 względem 0,55), celowymi (2,78 względem 2,10) i stałymi (0,13 względem 0,10).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba zasiłków przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	7,56	3,73
Liczba zasiłków stałych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,13	0,10
Liczba zasiłków okresowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	1,36	0,55
Liczba zasiłków celowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	2,78	2,10

Niepożądane zjawiska na obszarze rewitalizacji związane są też z bezrobociem. W przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczba osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji wynosi 2,00, podczas gdy w skali gminy jest niższa (1,27). Co istotne, wyższa niż w skali gminy jest też wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (1,47 względem 0,92). Z analizy wskaźnikowej wynika, że problem bezrobocia na obszarze rewitalizacji dotyczy konkretnych grup: kobiet (3,08 względem 1,93), osób do 30 roku życia (0,58 względem 0,40) oraz osób powyżej 50 roku życia (0,52 względem 0,32).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	2,00	1,27
Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,47	0,92
Liczba bezrobotnych kobiet na 100 kobiet w wieku produkcyjnym	3,08	1,93
Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców	0,58	0,40
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	0,52	0,32

Na obszarze rewitalizacji stwierdza się także problemy w zakresie bezpieczeństwa. Wskaźnik związany z liczbą przestępstw na obszarze rewitalizacji przyjął wartość 1,42, a zatem wyższą

niż w całej gminie (1,21). Analizy wskazują także na występowanie na obszarze rewitalizacji problemu prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu – wskaźnik dotyczący liczby zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu wynosił 0,32, tj. więcej niż w skali gminy Chrzastowice (0,19). Problem stanowi także przemoc w rodzinie, gdyż przekroczenie wartości referencyjnej dotyczy też wskaźnika związanego z liczbą rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty (0,19 względem 0,10).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzastowice
Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	1,42	1,21
Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu na 100 mieszkańców	0,32	0,19
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,19	0,10

Opinie interesariuszy:

Ankietowanych poproszono o wskazanie problemów obszaru rewitalizacji w sferze społecznej. W ich opinii, najistotniejszymi problemami są: niewystarczająca oferta kulturalna (50,6%), niewystarczający poziom integracji społecznej (48,1%), niewystarczający dostęp do usług medycznych (44,4%) i niewystarczający dostęp do infrastruktury społecznej (40,7%).

SFERA GOSPODARCZA

Zjawiska kryzysowe na obszarze rewitalizacji Gminy Chrzastowice dotyczą też sfery gospodarczej. Odchylenie od wartości referencyjnej odnotowano w przypadku wskaźnika związanego z liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W skali całej gminy wynosił on 15,62, podczas gdy jego wartość dla obszaru rewitalizacji była niższa (13,27). Może to świadczyć o niższym niż w skali gminy poziomie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzastowice
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	13,27	15,62

Opinie interesariuszy:

Z badania ilościowego wśród interesariuszy rewitalizacji wynika, iż główne problemy obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej to niski poziom przedsiębiorczości (59,3%) oraz niewystarczająca liczba placówek handlowych i usługowych (55,6%). Co trzeci respondent uważa, że problemem jest także brak wystarczającej liczby miejsc pracy (34,6%).

SFERA ŚRODOWISKOWA

W analizie wskaźnikowej nie wykazano żadnych odchyleń w sferze środowiskowej.

Opinie interesariuszy:

Zdaniem interesariuszy, problemem obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej jest przede wszystkim zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym zanieczyszczenie powietrza (70,4%). Wśród innych problemów relatywnie często wskazywano jeszcze na niewystarczające wykorzystanie walorów i zasobów naturalnych (37%) oraz niski poziom świadomości mieszkańców co do zachowania standardów czystości, rozumiane m.in. jako porzucanie śmieci w przestrzeni publicznej (33,3%).

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Analiza wskaźnikowa nie wykazała żadnych odchyleń w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Opinie interesariuszy:

W opinii respondentów, głównym problemem obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest niewystarczająca liczba ciągów spacerowych dla pieszych wraz z infrastrukturą (50,6%). Często wskazywano też na niewystarczającą i niestanowiącą kompleksu komunikacyjnego infrastrukturę ścieżek rowerowych (37%), niewystarczający dostęp do transportu drogowego (33,3%), jak i niewystarczający dostęp do obiektów handlowych i usługowych (27,2%).

SFERA TECHNICZNA

Niepożądane zjawiska na obszarze rewitalizacji występują także w sferze technicznej. Z analizy wskaźnikowej wynika, iż udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji wśród ogółu tych budynków w skali całej gminy (0,44) był wyższy aniżeli tylko na obszarze rewitalizacji (0,33). Stan techniczny budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji oceniany jest niżej aniżeli w skali całej gminy (3,50 względem 4,00).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzastowice
Udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	0,33	0,44
Stan techniczny budynków użyteczności publicznej (ocena w skali 1-5)	3,50	4,00

Na obszarze rewitalizacji odnotowano także znacznie wyższy niż w skali gminy poziom zadłużenia mieszkań komunalnych w przeliczeniu na liczbę rodzin zamieszkujących te lokale (5 108,52 zł względem 3685,67 zł).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych w złotych w przeliczeniu na liczbę rodzin w nich mieszkających	5 108,52	3 685,67

Opinie interesariuszy:

Ankietowani interesariusze są zdania, że problem obszaru rewitalizacji w głównej mierze stanowi zły/niewystarczający stan dróg i infrastruktury drogowej (84%). Dla co trzeciego respondenta są to występujące na obszarze rewitalizacji bariery architektoniczne, które utrudniają komunikację pieszą osób z niepełnosprawnościami lub ich dzieci (33,3%). Nieco rzadziej wskazania interesariuszy dotyczyły niewystarczającej liczby przejść dla pieszych w obrębie szkół, przedszkoli i żłobków (28,4%).

Analiza pozytywnych zjawisk

W ramach diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzono również analizę zjawisk pozytywnych w oparciu o dane statystyczne. Analiza została zrealizowana z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

SFERA SPOŁECZNA

Pozytywne zjawiska zaobserwowano w sferze społecznej. Analiza wskaźnikowa wykazała, że na obszarze rewitalizacji problem starzenia się społeczeństwa jest mniejszy niż w skali całej gminy Chrzęstowice. Wskaźnik związany z liczbą osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 mieszkańców wyniósł kolejno – dla obszaru rewitalizacji 20,22, a dla całej gminy – 20,68.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	20,22	20,68

Pozytywnym zjawiskiem jest również fakt, iż na obszarze rewitalizacji liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców jest większa niż w skali całej gminy (0,58 względem 0,37).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,58	0,37

SFERA GOSPODARCZA

Pozytywne zjawiska na obszarze rewitalizacji dotyczą także sfery gospodarczej. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (w przeliczeniu na 100 mieszkańców) w skali całej gminy wyniosła 0,77, podczas gdy na obszarze rewitalizacji była wyższa – wskaźnik w tym zakresie przyjął tam wartość 0,85.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2021 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,85	0,77

Na obszarze rewitalizacji udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych był niższy niż w całej gminie (10,0% względem 18,6%).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	10,0%	18,6%

SFERA ŚRODOWISKOWA

Analiza wskaźnikowa wykazała pozytywne zjawiska również w sferze środowiskowej. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w przypadku obszaru rewitalizacji przyjął niższą wartość niż miało to miejsce w skali całej gminy Chrzęstowice (0,62 względem 2,83).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,62	2,83

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Pozytywnym zjawiskiem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest większa niż w skali gminy liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków – w przeliczeniu na 100 mieszkańców, na obszarze rewitalizacji wynosi 3,18, podczas gdy dla całej gminy wynosi 1,59. Może to świadczyć o potencjale tego obszaru.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,18	1,59

Wartość wskaźnika dotyczącego liczby przystanków komunikacji zbiorowej w przypadku obszaru rewitalizacji jest wyższa aniżeli w skali gminy (0,79 względem 0,75).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,79	0,75

Pozytywnym zjawiskiem jest również dostępność miejsc sportowo-rekreacyjnych. Na obszarze rewitalizacji wartość wskaźnika związanego z liczbą placów zabaw oraz siłowni wyniosła 0,51 i była wyższa niż wartość wskaźnika dla gminy Chrzęstowice (0,35).

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,51	0,35

SFERA TECHNICZNA

Na obszarze rewitalizacji niższy jest odsetek mieszkań komunalnych z nieekologicznymi źródłami ciepła (tj. piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowymi). W przypadku obszaru rewitalizacji wartość tego wskaźnika wyniosła 0,33, zaś w skali całej gminy była wyższa i wyniosła 0,47.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Chrzęstowice
Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowymi w ogólnej liczbie mieszkań komunalnych	0,33	0,47

4.3. Podobszar Dąbrowice

Analiza negatywnych zjawisk

Podobszar Dąbrowice charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk we wszystkich sferach z wyjątkiem środowiskowej. Szczególne nagromadzenie niepożądanych zjawisk występuje w sferze społecznej – wykazano je w kolejnej tabeli.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Dąbrowice	Gmina Chrzęstowice
Społeczna	Wskaźnik obciążenia demograficznego	69,4%	63,6%
	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	0,99	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,49	0,22
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,99	0,32
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,99	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,99	0,09
	Liczba zasiłków przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	31,53	3,73
	Liczba zasiłków celowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	11,33	2,10
	Liczba zasiłków okresowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	3,45	0,55
	Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	1,97	1,27
	Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	3,31	0,92
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	0,99	0,32
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,00	0,37
	Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2023	57,5%	64,9%
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	10,64	15,62
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2021 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,43	0,77
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,43	0,75
Techniczna	Udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	0,00	0,44

Lokalne potencjały

Pozytywne zjawiska charakteryzujące Podobszar Dąbrowice również odnotowano w każdej sferze, przy czym ich największa liczba dotyczy sfery społecznej – wykazano je w kolejnej tabeli.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Dąbrowice	Gmina Chrzastowice
Społeczna	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	19,21	20,68
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	0,00	0,35
	Liczba zasiłków stałych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,00	0,10
	Liczba dożywień dzieci przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,00	0,93
	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 kobiet w wieku produkcyjnym	1,67	1,93
	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców	0,00	0,40
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	0,00	1,21
	Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu na 100 mieszkańców	0,00	0,19
	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,00	0,10
Gospodarcza	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	0,0%	18,6%
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,58	2,83
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	6,38	1,59
	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,43	0,35
Techniczna	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej (ocena w skali 1-5)	5,00	4,00

4.4. Podobszar Dębie

Analiza negatywnych zjawisk

Podobszar Dębie charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk w głównej mierze w sferze społecznej, co przedstawia kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Dębie	Gmina Chrzastowice
Społeczna	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	0,43	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,65	0,22
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	1,08	0,32
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,65	0,25
	Liczba zasiłków przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	7,11	3,73
	Liczba zasiłków celowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	2,37	2,10
	Liczba zasiłków stałych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,22	0,10
	Liczba zasiłków okresowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,86	0,55
	Liczba dożywień dzieci przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	5,39	0,93
	Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	1,72	1,27
	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 kobiet w wieku produkcyjnym	3,70	1,93
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	0,65	0,32
	Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu na 100 mieszkańców	0,22	0,19
	Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2023	57,5%	64,9%
Gospodarcza	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	28,6%	18,6%
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,24	1,59
	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,31	0,35
Techniczna	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej (ocena w skali 1-5)	3,00	4,00

Lokalne potencjały

Pozytywne zjawiska charakteryzujące Podobszar Dębie występują w każdej sferze, przy czym ich największa koncentracja dotyczy sfery społecznej – zaprezentowano je w kolejnej tabeli.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Dębie	Gmina Chrzastowice
Społeczna	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	19,83	20,68
	Wskaźnik obciążenia demograficznego	61,3%	63,6%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	0,00	0,35
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,00	0,09
	Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,68	0,92
	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców	0,22	0,40
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	1,08	1,21
	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,00	0,10
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,43	0,37
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	16,54	15,62
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2021 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,39	0,77
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,16	2,83
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,08	0,75
Techniczna	Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych w złotych w przeliczeniu na liczbę rodzin w nich mieszkających	0,00	3685,67
	Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowych w ogólnej liczbie mieszkań komunalnych	0,00	0,47

4.5. Podobszar Dębska Kuźnia

Analiza negatywnych zjawisk

Podobszar Dębska Kuźnia charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk, skoncentrowanych w szczególności w sferze społecznej. Kolejna tabela przedstawia wykaz wskaźników, które w tym podobszarze przyjęły niekorzystną wartość w stosunku do całej gminy.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Dębska Kuźnia	Gmina Chrzęstowice
Społeczna	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	20,70	20,68
	Wskaźnik obciążenia demograficznego	71,6%	63,6%
	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	0,37	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,92	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,18	0,09
	Liczba zasiłków stałych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,18	0,10
	Liczba zasiłków okresowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,92	0,55
	Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	1,83	1,27
	Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,23	0,92
	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 kobiet w wieku produkcyjnym	3,16	1,93
	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców	0,92	0,40
	Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu na 100 mieszkańców	0,55	0,19
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	8,97	15,62
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2021 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,18	0,77
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,37	0,75
Techniczna	Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych w złotych w przeliczeniu na liczbę rodzin w nich mieszkających	15325,55	3685,67
	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej (ocena w skali 1-5)	3,00	4,00

Lokalne potencjały

W podobszarze Dębska Kuźnia zaobserwowano także szereg pozytywnych zjawisk – podsumowanie korzystnych wartości wskaźników przedstawia kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Dębska Kuźnia	Gmina Chrzęstowice
Społeczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,00	0,22
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,00	0,32
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	0,00	0,35
	Liczba zasiłków przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	2,20	3,73
	Liczba zasiłków celowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	1,10	2,10
	Liczba dożywień dzieci przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,00	0,93
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	0,18	0,32
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	0,92	1,21
	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,00	0,10
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,55	0,37
	Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2023	66,9%	64,9%
Gospodarcza	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	0,0%	18,6%
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,59	2,83
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	4,40	1,59
	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,55	0,35
Techniczna	Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowych w ogólnej liczbie mieszkań komunalnych	0,20	0,47
	Udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	1,00	0,44

4.6. Podobszar Suchy Bór

Analiza negatywnych zjawisk

Podobszar Suchy Bór charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk – podobnie jak w pozostałych podobszarach dotyczą one w głównej mierze sfery społecznej. Niekorzystne względem całej gminy wartości wskaźników ujęto w kolejnej tabeli.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Suchy Bór	Gmina Chrzęstowice
Społeczna	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	0,60	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	1,19	0,22
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	4,78	0,35
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,30	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,30	0,09
	Liczba zasiłków okresowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	1,49	0,55
	Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	2,69	1,27
	Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,87	0,92
	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 kobiet w wieku produkcyjnym	2,97	1,93
	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców	0,90	0,40
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	0,60	0,32
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	3,58	1,21
	Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu na 100 mieszkańców	0,30	0,19
	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,90	0,10
Techniczna	Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowych w ogólnej liczbie mieszkań komunalnych	0,67	0,47
	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej (ocena w skali 1-5)	3,00	4,00

Lokalne potencjały

W Podobszarze Suchy Bór występują również zjawiska pozytywne – wykaz wskaźników o wartościach korzystniejszych niż w skali gminy zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar Suchy Bór	Gmina Chrzęstowice
Społeczna	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	20,60	20,68
	Wskaźnik obciążenia demograficznego	56,5%	63,6%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,30	0,32
	Liczba zasiłków przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	2,39	3,73
	Liczba zasiłków celowych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,90	2,10
	Liczba zasiłków stałych przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,00	0,10
	Liczba dożywień dzieci przyznanych przez OPS na 100 mieszkańców	0,00	0,93
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	1,19	0,37
	Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2023	75,9%	64,9%
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	15,82	15,62
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2021 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,19	0,77
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	11,1%	18,6%
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,89	2,83
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,69	1,59
	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,19	0,75
	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,90	0,35
Techniczna	Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych w złotych w przeliczeniu na liczbę rodzin w nich mieszkających	0,00	3685,67

4.7. Wnioski z diagnozy pogłębionej

Przeprowadzona w Gminie Chrzastowice pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji, oparta zarówno na analizie wskaźnikowej, jak i badaniu ilościowym wśród interesariuszy, wykazała koncentrację negatywnych zjawisk w pięciu kluczowych sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Stanowi ona fundament Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2024–2030, wyznaczając obszary zdegradowane oraz identyfikując kluczowe potrzeby interwencyjne.

W sferze społecznej zdiagnozowano niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego, wskazujący na rosnący udział osób w wieku nieprodukcyjnym. Odnotowano zwiększone korzystanie z pomocy społecznej, spowodowane m.in. przemocą w rodzinie, bezrobociem, poważnymi problemami zdrowotnymi, ubóstwem oraz alkoholizmem. Wskaźniki bezrobocia – zarówno ogólne, jak i dotyczące bezrobocia długotrwałego, kobiet, osób młodych (do 30. roku życia) oraz starszych (powyżej 50. roku życia) – pozostają wysokie. Zidentyfikowano również problemy z bezpieczeństwem publicznym, przejawiające się w większej liczbie przestępstw, częstszych przypadkach prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz większej liczbie rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty. Interesariusze zwracali także uwagę na deficyty w ofercie kulturalnej, niski poziom integracji społecznej oraz niewystarczający dostęp do usług medycznych i infrastruktury społecznej.

W sferze gospodarczej odnotowano niższy poziom przedsiębiorczości, mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Dodatkowo, zdaniem interesariuszy, problem stanowi również ograniczona liczba placówek handlowych i usługowych, jak również niedostateczna liczba miejsc pracy.

Choć analiza wskaźnikowa nie wykazała istotnych odchyłeń w sferze środowiskowej, to w opinii interesariuszy rewitalizacji poważnym problemem pozostaje zanieczyszczenie środowiska naturalnego (w tym powietrza), oraz niewystarczające wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy.

Podobnie, pomimo braku niekorzystnych trendów w analizie danych przestrzenno-funkcjonalnych, interesariusze wskazywali na deficyt ciągów spacerowych i ścieżek rowerowych, a także ograniczony dostęp do transportu drogowego oraz do obiektów handlowych i usługowych.

W zakresie sfery technicznej ujawniono niski udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji oraz ich niezadowalający stan techniczny. Wysokie zadłużenie mieszkań komunalnych również zostało wskazane jako istotny problem. Mieszkańcy zwracali ponadto uwagę na zły stan infrastruktury drogowej, obecność barier architektonicznych oraz niewystarczającą liczbę przejść dla pieszych.

Szczegółowa analiza wskaźników dla poszczególnych podobszarów wykazała, że spośród podobszarów rewitalizacji to właśnie Suchy Bór wyróżnia się szczególnym nasileniem

negatywnych zjawisk, zwłaszcza w sferze społecznej i technicznej. Problemy te wymagają najbardziej intensywnej i priorytetowej interwencji. W porównaniu do średnich wartości dla całej gminy, Suchy Bór cechuje się ekstremalnie wysokim wskaźnikiem korzystania z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie – aż 4,78 przypadków na 100 mieszkańców, co oznacza ponad trzynastokrotne przekroczenie średniej gminnej. Podobnie liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty jest dziewięciokrotnie wyższa (0,90 wobec 0,10). Również liczba stwierdzonych przestępstw jest znacznie większa – 3,58 na 100 mieszkańców, podczas gdy średnia dla gminy wynosi 1,21. Wskaźniki dotyczące bezpieczeństwa w Suchym Borze są najmniej korzystne na tle pozostałych podobszarów. Stan techniczny budynków użyteczności publicznej w Suchym Borze oceniono nisko (3,00 w skali 1–5, wobec 4,00 dla gminy), a większy odsetek mieszkań komunalnych wyposażony jest w nieekologiczne piece węglowe (0,67 wobec 0,47). Ponadto, wskaźnik korzystania z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (1,19 wobec 0,22) jest tu wyraźnie wyższy niż w przypadku pozostałych podobszarów. Problem bezrobocia, szczególnie wśród osób młodszych (tj. do 30 roku życia), również przybiera bardziej dotkliwe formy niż w innych częściach gminy.

4.8. Podsumowanie – potrzeby rewitalizacyjne

Przeprowadzone analizy wykazały, że na obszarze rewitalizacji występują potrzeby rewitalizacyjne, na które odpowiedź powinny stanowić zaplanowane w dalszej części projekty rewitalizacyjne. Wśród potrzeb określono następujące:

Potrzeba integracji społecznej i aktywizacji zawodowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem

Występujące na obszarze rewitalizacji negatywne zjawiska w zakresie ubóstwa, bezrobocia i korzystania z pomocy społecznej wskazują na potrzebę podejmowania działań wspierających osoby zagrożone marginalizacją. Kluczowe jest zatem zwiększenie aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji, rozwój różnego rodzaju inicjatyw integracyjnych oraz wsparcie w zakresie zatrudnienia i przedsiębiorczości.

Potrzeba poprawy jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury

Niepożądane zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wskazują na niską dostępność do transportu publicznego, niewystarczającą liczbę miejsc rekreacji oraz zły stan budynków użyteczności publicznej. Dostrzega się więc potrzebę poprawy jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury, które wymagają działań modernizacyjnych w celu zwiększenia funkcjonalności obszaru rewitalizacji i komfortu życia jego mieszkańców. Poprawa przestrzeni publicznych przyczyni się do lepszej jakości życia mieszkańców.

Potrzeba poprawy efektywności energetycznej i ochrony środowiska

Niski poziom termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji oraz potrzeba zachowania dobrego stanu środowiska wymagają inwestycji w odnawialne źródła energii i edukację ekologiczną mieszkańców tego obszarów. Ważne jest uporządkowanie przestrzeni publicznych oraz promowanie zrównoważonych postaw wśród mieszkańców, w tym szczególnie poprzez działania proekologiczne.

5. Wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przedstawiona w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 określa docelowy stan obszaru rewitalizacji. Jej realizacja będzie efektem współpracy administracji samorządowej oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Podczas partycypacyjnego tworzenia wizji uwzględniono zidentyfikowane problemy i potrzeby tego obszaru. Wszystkie podejmowane inicjatywy skoncentrowane będą zatem na maksymalnym wykorzystaniu potencjału obszaru rewitalizacji.

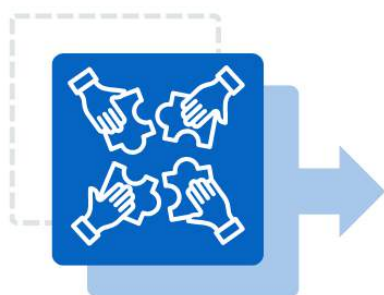
Obszar rewitalizacji w Gminie Chrzastowice stanie się przestrzenią, w której zrównoważony rozwój, komfort życia mieszkańców oraz ochrona środowiska będą rozwijały się równomiernie. Dzięki przeprowadzonym przedsięwzięciom rewitalizacyjnym, mieszkańcy będą mogli cieszyć się zadbanym środowiskiem naturalnym, efektywną infrastrukturą, licznymi możliwościami rozwoju oraz dostępem do wysokiej jakości usług publicznych, m.in. w kwestiach oświatowych oraz społecznych. Wspólne tereny rekreacyjne i sportowe sprzyjać będą integracji społecznej, aktywnemu spędzaniu czasu oraz podnoszeniu jakości życia lokalnej społeczności.

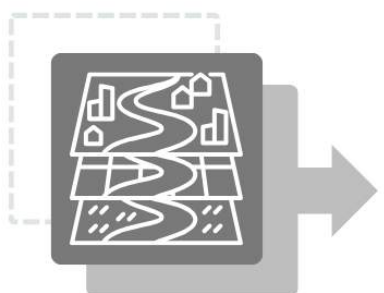
6. Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych

Wizja stanu obszaru rewitalizacji w Gminie Chrzęstowice uszczegółowiona została poprzez trzy cele rewitalizacji, w ramach których wyodrębniono kierunki działania (łącznie 11) reprezentujące typy przedsięwzięć i aktywności, które należy podjąć na rzecz wywołania pozytywnej zmiany w tej części gminy.

Celem głównym rewitalizacji jest stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju obszaru rewitalizacji Gminy Chrzęstowice, uwzględniający aspekty społeczne, gospodarcze, techniczne, przestrzenne i środowiskowe, wspierające integrację, aktywizację, rozwój przedsiębiorczości oraz zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni.

Cel 1. Wzrost aktywności społecznej, integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze

Cel 2. Zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości

Cel 3. Dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne

Cel	Kierunek działania
Cel 1. Wzrost aktywności społecznej, integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze	1.1. Rozwój inicjatyw i integracji międzypokoleniowej lokalnej społeczności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami oraz deficytami
	1.2. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w życie społeczne poprzez tworzenie im warunków do integracji oraz rozwijania poczucia wspólnoty
	1.3. Rozwój, aktywizacja i integracja lokalnych seniorów we współpracy z samorządem, z organizacjami pozarządowymi oraz nieformalnymi związkami działającymi na terenie Gminy Chrzastowice
	1.4. Niwelowanie negatywnych zjawisk społeczno-ekonomicznych, w tym w rodzinach dysfunkcyjnych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji
Cel 2. Zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości	2.1. Podniesienie komfortu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie dostępności usług publicznych oraz tworzenie mieszkańcom warunków do rozwoju
	2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w sposób sprzyjający integracji i aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym poprzez tworzenie miejsc rekreacji i spotkań
	2.3. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników ciągów komunikacyjnych oraz terenów użyteczności publicznej
	2.4. Poprawa jakości i tworzenie nowych funkcji publicznych dla obiektów zabytkowych na terenie Gminy Chrzastowice
Cel 3. Dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne	3.1. Uporządkowanie przestrzeni publicznej z zachowaniem dobrego stanu środowiska i walorów naturalnych na obszarze rewitalizacji
	3.2. Zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację budynków (obiektów użyteczności publicznej i zasobów komunalnych) oraz budowę instalacji odnawialnych źródeł energii wraz z perspektywą utworzenia spółdzielni
	3.3. Promowanie proekologicznych postaw wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym poprzez działania edukacyjne

7. Opis powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

Rewitalizacja to proces o charakterze lokalnym, stanowiący odpowiedź na zdiagnozowane w gminie sytuacje kryzysowe. Podobnie jak dokumenty strategiczne, jej założenia są opracowywane w taki sposób, aby skutecznie reagować na lokalne problemy. W teorii dokumenty te powinny być ze sobą spójne, co potwierdzono w wyniku analizy porównawczej. Niniejszy rozdział przedstawia zgodność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi.

Analiza powiązań między gminnym programem rewitalizacji a dokumentami strategicznymi i planistycznymi właściwymi dla gminy została przeprowadzona na poziomie ich kluczowych założeń. Ocenie poddano zgodność celów strategicznych, operacyjnych, kierunków działań oraz priorytetów, w zależności od charakteru poszczególnych dokumentów. Wyniki porównania wykazały wysoki stopień spójności pomiędzy celami programu rewitalizacji a przyjętymi już dokumentami strategicznymi i planistycznymi, co potwierdza, że planowane działania rewitalizacyjne są zgodne z kierunkiem rozwoju gminy. Spójność ta przyczyni się do wzajemnego wzmacniania i realizacji przyjętych celów.

Warto podkreślić, że działania przewidziane w GPR są ukierunkowane na rozwiązanie konkretnych problemów społecznych dotyczących mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ich realizacja nie tylko wesprze cele określone w dokumentach strategicznych, ale także stanie się impulsem do dalszego rozwoju gminy i poprawy jakości życia lokalnej społeczności Gminy Chrzastowice.

7.1. Strategia Rozwoju Gminy Chrzastowice na lata 2014-2024

Strategia Rozwoju Gminy Chrzastowice na lata 2014-2024 została przyjęta uchwałą nr XXXIII.271.2014 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 25 czerwca 2014 roku³. Dokument ten określa wizję rozwoju gminy, jak również przedstawia wyzwania strategiczne i główne cele dążące do tego, by sprostać danemu wyzwaniu. W strategii wyznaczono następujące wyzwania i cele:

- Wyzwanie I. Dbanie o środowisko naturalne jak o najcenniejsze dobro w gminie – aby sprostać temu wyzwaniu określono następujące cele strategiczne: połowa mieszkańców i wszystkie jednostki samorządu terytorialnego mają wpływ na ograniczenie niskiej emisji, wszyscy mieszkańcy korzystają z dobrej wody, wszyscy interesariusze gminy dbają o środowisko naturalne;

³ Aktualnie prowadzone są prace nad opracowaniem nowej strategii rozwoju gminy – podjęta została uchwała nr XII.103.2025 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 12 marca 2025 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Chrzastowice na lata 2026-2036 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

- Wyzwanie II. Zwiększenie atrakcyjności gminy do prowadzenia działalności gospodarczej i pracy – aby sprostać temu wyzwaniu określono następujące cele strategiczne: wykorzystanie połowy dostępnych terenów inwestycyjnych, 80% firm zadowolonych ze współpracy z Urzędem Gminy, pełne zaangażowanie gminy na rzecz wsparcia aktywności (rolniczej, gospodarczej itp.);
- Wyzwanie III. Stymulowanie rozwoju społecznego oraz pielęgnowanie tradycji i kultury lokalnej – aby sprostać temu wyzwaniu określono następujące cele strategiczne: połowa mieszkańców gminy bierze udział w różnych formach kształcenia oferowanych/wspieranych przez gminę (kształcenie), większość mieszkańców jest świadomych tożsamości, zna kulturę lokalną i pielęgnuje tradycję, przynajmniej połowa mieszkańców gminy włącza się do aktywnego uczestnictwa w inicjatywach prospołecznych gminy (integracja społeczna);
- Wyzwanie IV. Rozwój infrastruktury dla potrzeb społeczności lokalnej – aby sprostać temu wyzwaniu określono następujące cele strategiczne: ponad połowa dróg gminnych i wewnętrznych posiada asfaltową nawierzchnię, wszyscy mieszkańcy czują się bezpiecznie w gminie, co najmniej połowa obiektów użyteczności publicznej oraz tzw. małej infrastruktury została zmodernizowana do obowiązujących standardów i rosnących wymagań społecznych;
- Wyzwanie V. Podniesienie atrakcyjności gminy jako miejsca, gdzie można spędzać wolny czas – aby sprostać temu wyzwaniu określono następujące cele strategiczne: gmina posiada i promuje kompleksową (obejmującą wszystkie zinwentaryzowane elementy) ofertę turystyczno-rekreacyjną, co najmniej 1000 uczestników bierze udział w corocznym Ogólnopolskim Wyścigu Kolarskim o Puchar Wójta Gminy Chrzastowice, gmina wykorzystuje co najmniej połowę posiadanego potencjału w obszarze tras turystyczno-rowerowych.

Cele rewitalizacji sformułowane w niniejszym GPR wykazują spójność i wzajemnie powiązanie z założeniami strategicznego rozwoju gminy. Kolejna tabela prezentuje zgodność założeń obu dokumentów.

		Strategia Rozwoju Gminy Chrzastowice na lata 2014-2024				
		Wyzwanie I	Wyzwanie II	Wyzwanie III	Wyzwanie IV	Wyzwanie V
Cele GPR	Cel 1. Wzrost aktywności społecznej, integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze		X	X		X

		Strategia Rozwoju Gminy Chrzęstowice na lata 2014-2024				
		Wyzwanie I	Wyzwanie II	Wyzwanie III	Wyzwanie IV	Wyzwanie V
	Cel 2. Zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości	X	X	X	X	X
	Cel 3. Dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne	X		X	X	

7.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzęstowice

Pierwsze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzęstowice opracowano i uchwalono w 2000 roku. Zmiany do studium wprowadzane były kolejno w latach 2006, 2011 i 2014 roku.

Ostatnia wersja dokumentu przyjęta została uchwałą nr XXX.220.2014 Rady Gminy Chrzęstowice z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzęstowice. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w najbliższych latach obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zostanie zastąpione planem ogólnym.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzęstowice jest podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy.

W studium zagospodarowania przestrzennego gminy Chrzęstowice przyjęto zasadę utrwalenia istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej, tj.:

- ochronę funkcji ekologicznej obszarów, które, z uwagi na funkcję środowiskotwórczą i wartość biocenotyczną, zaliczają się do obszarów o najwyższej i dużej wartości przyrodniczej, tj. ochronę kompleksów leśnych oraz dolin rzek Jemielnicy i Suchej;
- koncentrację i rozwój mieszkalnictwa we wszystkich miejscowościach, z wyjątkiem Dębia i Dąbrowic, gdzie pozostawia się jako podstawową funkcję rolniczą i nie planuje nowych terenów mieszkaniowych (poza możliwością uzupełniania zabudowy istniejącej);

- koncentrację rolniczej produkcji roślinnej w południowej części gminy pomiędzy, tj. w rejonie Dębia i Dańca, gdzie występują najbardziej wartościowe kompleksy glebowe;
- koncentrację i rozwój funkcji produkcyjnych i komercyjnych przy drogach ponadlokalnych (krajowej nr 46 i powiatowych) na styku wsi: Lędziny, Suchy Bór i Chrzęstowice, pomiędzy Chrzęstowicami i Dębską Kuźnią oraz w Dębskiej Kuźni i Fالميrowicach;
- rozwój zabudowy rekreacyjnej w Niwkach;
- zalesienie gruntów rolnych zgodnie z opracowania granicą polno-leśną;

W dokumencie określono następujące cele strategiczne i szczegółowe rozwoju przestrzennego gminy:

- **aktywizacja gospodarcza** – dla osiągnięcia tego celu strategicznego wyznaczono następujące cele szczegółowe: tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej (produkcyjnej, usługowej, turystyki), rozwój mieszkalnictwa, poprawa warunków rozwoju rolnictwa;
- **nowoczesna infrastruktura** – dla osiągnięcia tego celu strategicznego wyznaczono następujące cele szczegółowe: rozwój infrastruktury społecznej (w tym rozwój kultury, rozwój opieki zdrowotnej i społecznej, stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku i rekreacji), rozwój infrastruktury drogowej i technicznej (w tym poprawa funkcjonowania systemu wodociągowego i układu komunikacyjnego, rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną, wyposażenie gminy w zorganizowany system odbioru ścieków i system zaopatrzenia w gaz, rozwój lokalnych, odnawialnych źródeł energii);
- **atrakcyjne środowisko i ład przestrzenny** – dla osiągnięcia tego celu strategicznego wyznaczono następujące cele szczegółowe: poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz stanu sanitarnego środowiska, ochrona wartości przyrodniczych i zasobów naturalnych, poprawa stanu środowiska kulturowego oraz ochrona wartości kulturowych i krajobrazowych, harmonijny i racjonalny rozwój zabudowy, poprawa ładu przestrzennego jednostek osadniczych;

Cele i kierunki wyznaczone w niniejszym programie rewitalizacji wykazują spójność z kierunkami rozwoju określonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzęstowice. Szczególnie przejawia się to w planowanych działaniach służących: tworzeniu estetycznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych, wykorzystujących potencjał obszaru rewitalizacji (w tym istniejące już zasoby czy infrastrukturę); zagospodarowaniu przestrzeni publicznej w sposób umożliwiający poprawę funkcjonalności obszaru rewitalizacji oraz zachowaniu ładu przestrzennego; modernizacji i wzmocnieniu obiektów oraz infrastruktury, w tym poprzez dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; poprawie jakości środowiska, w tym poprzez działania proekologiczne, wspieranie gospodarki niskoemisyjnej oraz wykorzystanie OZE na terenie obszaru rewitalizacji.

7.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2025-2030

Dokument przyjęty uchwałą nr X.81.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 18 grudnia 2024 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2025-2030. Strategia jest wieloletnim dokumentem programowym i ma niezwykle istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób bezrobotnych. W dokumencie określono następujące cele strategiczne, których osiągnięcie pozwoli na zniwelowanie niekorzystnych zjawisk społecznych:

- **Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym** – na cel ten składają się następujące cele operacyjne: aktywizacja osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, wsparcie osób ubogich, aktywizacja i pomoc seniorom, zminimalizowanie zjawisk patologii społecznych;
- **Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych** – na cel ten składają się następujące cele operacyjne: wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych (rozszerzenie oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych), usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin, wspieranie rodzin wielodzietnych, edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną;
- **Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo** – na cel ten składają się następujące cele operacyjne: promocja idei wolontariatu jako wsparcie dla systemu pomocy społecznej, rozwój inicjatyw aktywizujących życie lokalnej społeczności, wsparcie i aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorujących, ograniczenie zjawisk uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholizmu, upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia, wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej.

Analiza porównawcza wykazała, że założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 są spójne z celami określonymi w ww. dokumencie. Co istotne, wyznaczone w programie kierunki działań związane z integracją międzypokoleniową i rozwijaniem poczucia wspólnoty (skierowane także do osób niepełnosprawnych i seniorów oraz rodzin dysfunkcyjnych), jak i kierunki działań związane z tworzeniem warunków do rekreacji i spędzania czasu wolnego oraz promowaniem proekologicznych postaw, będą przyczyniać się do realizacji celów ww. dokumentu strategicznego, gdyż są z nimi zgodne.

7.4. Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025

Gminny program rewitalizacji powinien być również zgodny z dokumentami na poziomie ponadlokalnym, takimi jak strategia rozwoju powiatu. W przypadku powiatu opolskiego, dokument ten został przyjęty uchwałą nr XVI/101/16 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia programu rozwoju zwanego Strategią Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025. W dokumencie określono następujące cele strategiczne:

1. **Czyste środowisko naturalne.** Cel ten zakłada ograniczenie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej, zwiększenie wykorzystania OZE, ochronę i promocję różnorodności biologicznej i dziedzictwa naturalnego.
2. **Aktywne i bezpieczne społeczeństwo.** Cel ten zakłada przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych, podnoszenie jakości edukacji, wspieranie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości, wspieranie osób starszych w kierunku zdrowego
3. **Innowacyjna gospodarka i rynek pracy.** Cel ten zakłada budowanie relacji partnerskich i wspieranie powiązań biznesowych, dostosowanie edukacji do rynku pracy, promowanie równych szans na rynku pracy oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie.
4. **Nowoczesna infrastruktura techniczna i ekologiczny transport.** Cel ten zakłada poprawę jakości i nośności systemu dróg powiatowych, poprawę dostępności komunikacyjnej i transportu publicznego, rozwój i promocję ekologicznych form transportu, wsparcie infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia, rozwój usług informatycznych w administracji powiatu.
5. **Infrastruktura społeczna przyjazna ludziom i środowisku.** Cel ten zakłada inwestycje w infrastrukturę społeczną i zdrowotną, poprawę jakości dostępu do usług medycznych i opieki nad osobami starszymi oraz osobami z niepełnosprawnością, zachowanie, ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego, a także zwiększenie dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, w tym dla osób z niepełnosprawnością.

Analiza porównawcza wskazuje na spójność założeń obu dokumentów. Oba koncentrują się na działaniach w różnych obszarach, takich jak sfera społeczna czy środowiskowa, a także dążą do eliminacji zjawisk kryzysowych. Ponadto zakładają poprawę dostępu do rekreacji oraz usług społecznych, usług publicznych.

7.5. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

Proces rewitalizacji powinien być również spójny z założeniami rozwojowymi na poziomie regionalnym. W przypadku województwa opolskiego, takie założenia przyjęto uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030. Strategia rozwoju województwa zakłada dążenie do osiągnięcia następujących celów strategicznych:

1. **Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę.**

W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne realizowane przez kierunki działań: trwałe więzi społeczne (poprzez m.in. integrację i aktywizację społeczną, wsparcie rozwiązań prorodzinnych, profesjonalizację organizacji społecznych, budowę systemu wsparcia rewitalizacji, rozwój społeczeństwa wielokulturowego), wykwalifikowani mieszkańcy (poprzez m.in. wzrost jakości kształcenia, wzmacnianie instytucji, aktywizację zawodową, współpracę na rzecz rozwoju kwalifikacji i kompetencji), rozwinięte i dostępne usługi (poprzez m.in. rozwój opieki i profilaktyki zdrowotnej, rozwój usług społecznych, rozszerzanie oferty spędzania wolnego czasu, rozwój e-usług) oraz bezpieczny region (poprzez m.in. poprawa bezpieczeństwa, rozwój edukacji na rzecz bezpieczeństwa, współpraca instytucjonalna).

2. **Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi.**

W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne realizowane przez kierunki działań: opolskie zeroemisyjne (poprzez m.in. obniżenie emisyjności gospodarki, rozwój zielonych technologii, poprawę efektywności energetycznej gospodarki), przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami (poprzez m.in. rozwój świadomości ekologicznej i praktycznych zastosowań, ochronę zasobów wodnych, nowoczesną gospodarkę odpadami, zarządzanie zasobami naturalnymi, zapobieganie skutkom zjawisk klimatycznych) oraz wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe (poprzez m.in. ochronę bioróżnorodności, wzmocnienie systemu ochrony przyrody, ochronę i kształtowanie krajobrazów).

3. **Silna gospodarka – Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu.**

W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne realizowane przez kierunki działań: gospodarka otwarta na współpracę (poprzez m.in. rozwój przedsiębiorczości, współpracę gospodarczą, badania na rzecz gospodarki), silne branże (poprzez m.in. wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności firm, wspieranie miejsc pracy, rozwój wiodących branż gospodarki regionalnej, poprawę klimatu inwestycyjnego), region dostępny komunikacyjnie (poprzez m.in. rozwój infrastruktury komunikacyjnej, rozbudowę infrastruktury teleinformatycznej, rozwój transportu zintegrowanego i zrównoważonej mobilności) oraz ceniona marka regionu (poprzez m.in. dbałość o zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego, budowę wizerunku Zielonego Opolskiego, rozwój silnych produktów turystycznych, nowoczesny marketing regionu).

Z analizy porównawczej wynika, że cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 są spójne z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030. Wzajemne powiązania i zgodność pomiędzy poszczególnymi celami obu dokumentów przedstawiono w formie tabelarycznej.

		Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030		
		Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę	Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi	Silna gospodarka – Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu
Cele GPR	Cel 1. Wzrost aktywności społecznej, integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze	X		
	Cel 2. Zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości	X	X	X
	Cel 3. Dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne		X	X

7.6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Założenia rewitalizacji powinny być także zgodne z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ten przyjęty został uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

Cele określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (dalej: PZPWO) stanowią odpowiedź na wyzwania rozwoju przestrzennego regionu. Strategicznym celem PZPWO jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych

terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

GPR zakłada realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kilku sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej, co jest zgodne z nadrzędną zasadą polityki przestrzennej województwa – zasadą zrównoważonego rozwoju. W odniesieniu do szczegółowych zasad gospodarowania przestrzenią w regionie, program wykazuje szczególną spójność z takimi zasadami jak: zachowanie ładu przestrzennego, budowanie tożsamości regionalnej poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego, stymulowanie rozwoju, rozwój infrastruktury społecznej, racjonalne zagospodarowanie przestrzeni oraz oszczędne gospodarowanie energią i zasobami naturalnymi.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział przedstawia charakterystykę kluczowych projektów rewitalizacyjnych, które zostały zgłoszone do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030, jak również ogólne założenia dla ich realizacji, które wynikają z nadrzędnych przepisów prawa (np. o ochronie przyrody lub zabytków). Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych szczegółowo opisano w rozdziale dotyczącym mechanizmów włączenia interesariuszy.

8.1. Założenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane z uwzględnieniem pewnych założeń z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, ochrony zabytków, ochrony przyrody oraz infrastruktury gazowej, co zaprezentowano w dalszej części niniejszego rozdziału.

Bezpieczeństwo pożarowe

W odniesieniu do poszczególnych projektów infrastrukturalnych stosowane będą zagadnienia mające wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą indywidualnie weryfikowane pod tym kątem na późniejszym etapie, przed ich wdrożeniem. Gdy będzie to zasadne, zapewnione zostaną:

- dostępność wody do celów przeciwpożarowych dla obiektów (z urządzeń zaopatrujących ludność w wodę), zgodnie z regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – Dz. U. z 2023 r. poz. 537 ze zm.).
- droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd pojazdów jednostek ochrony do budynków i obiektów o każdej porze roku.

Ochrona zabytków

Należy podkreślić, że ewentualne planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące obiekty lub obszary zabytkowe będą rozpatrywane indywidualnie przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na etapie uzyskiwania stosownych pozwoleń i uzgodnień przez właścicieli tychże obiektów.

W przypadku obiektów oraz obszarów wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego, wymagają one odrębnych pozwoleń konserwatorskich na działania wymienione w art. 36 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. - Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.). Natomiast obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków wymagają wcześniejszych uzgodnień z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. – Dz.U. z 2023 r.

poz. 682 ze zm.). Oznacza to zatem, że dla obiektów i obszarów zabytkowych obowiązują odrębne przepisy, a prace w ich obrębie mogą zostać wykonane po uzyskaniu wymaganych pozwoleń lub uzgodnień konserwatorskich wg. ww. ustaw.

Reasumując, inwestycje prowadzone na obszarach oraz w zabytkach objętych ww. formami ochrony konserwatorskiej rozpatrywane będą więc indywidualnie, a prace w ich obrębie będą mogły zostać wykonane dopiero po uzyskaniu stosownych pozwoleń lub uzgodnień konserwatorskich wg ww. ustaw.

Ochrona przyrody

Postanowienia niniejszego programu, w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a zatem także z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1940, z późn. zm.).

W przypadku konieczności realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób prowadzący do naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do pomników przyrody należy uzyskać stosowne zezwolenia (art. 44 ust. 3 ww. ustawy o ochronie przyrody), a w przypadku konieczności wycinki drzew – uprzednio znieść ochronę pomnikową.

W przypadku działań rewitalizacyjnych związanych z nowymi nasadzeniami zieleni, preferowane będzie stosowanie nasadzeń gatunków rodzimych, bez wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych. Zaleca się więc, by realizatorzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych w tym zakresie uwzględnili tę kwestię – projekty będą weryfikowane pod tym względem w późniejszej fazie, przed ich wdrożeniem.

W przypadku inwestycji prowadzonych w obrębie istniejących obiektów budowlanych (takich jak np. prac remontowych elewacji), konieczne jest przestrzeganie wytycznych do prowadzenia tego rodzaju prac w aspekcie ochrony ptaków oraz nietoperzy i ich siedlisk, w tym wskazanie wytycznych do prowadzenia tego rodzaju prac (m.in. najkorzystniejszych terminów wykonania prac z punktu widzenia ochrony ptaków i nietoperzy czy też uprzedniego zinventaryzowania występujących gatunków w danym budynku).

Infrastruktura techniczna elektroenergetyczna

Postanowienia niniejszego dokumentu, w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizowane będą zgodnie z następującymi zapisami:

- wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej należy uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii,
- wszystkie obiekty przewidywane do budowy, przebudowy lub remontu w zbliżeniu lub na skrzyżowaniu z infrastrukturą techniczną elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym,

- należy zapewnić swobodny dostęp i dojazd do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych (słupów) w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii,
- zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z planowanej, budowanej, przebudowywanej, remontowanej i istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej na podstawie przepisów odrębnych.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Jeśli podczas realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wystąpi kolizja z istniejącymi urządzeniami telekomunikacyjnymi, należy zwrócić się do właściciela tych urządzeń (np. ORANGE POLSKA) z wnioskiem o wydanie warunków technicznych dotyczących ich zabezpieczenia lub przeniesienia.

Infrastruktura kolejowa

W przypadku realizacji prac inwestycyjnych realizowanych w sąsiedztwie obszaru kolejowego należy je uzgodnić, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym z właściwą jednostką organizacyjną zarządcy infrastruktury kolejowej, tj. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Opolu.

Realizując przedsięwzięcia rewitalizacyjne należy mieć na uwadze, iż zagospodarowanie terenów sąsiadujących z infrastrukturą kolejową oraz wszelkie zamierzenia inwestycyjne planowane do realizacji w ich sąsiedztwie winny być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z: ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami i ich usytuowanie, ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, ustawą z dnia 21 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

8.2. Lista przedsięwzięć podstawowych

Niniejszy rozdział przedstawia charakterystykę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zgłoszono do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 w ramach otwartego naboru (więcej informacji w rozdziale nr 11).

Każde spośród zgłoszonych przedsięwzięć przedstawione zostało w formie tabelarycznej, zawierającej szczegółowe informacje dotyczące: celu projektu, zakresu zadań, lokalizacji i realizacji, grupy interesariuszy, potencjalnych partnerów, szacowanej wartości oraz źródeł finansowania. Grupa przedsięwzięć podstawowych obejmuje 16 projektów, które odpowiadają na zidentyfikowane w gminie problemy i negatywne zjawiska, stanowiąc kluczowy element realizacji celów – ich wdrożenie umożliwi przezwycięzenie sytuacji kryzysowej i osiągnięcie zamierzonej wizji obszaru rewitalizacji:

1. Poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację zabytkowego budynku mieszkalnego (komunalnego i socjalnego) w miejscowości Dąbrowice;
2. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont i termomodernizację wraz z montażem instalacji OZE budynku świetlicy w miejscowości Dąbrowice;
3. Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębie;
4. Modernizacja orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni wraz z montażem instalacji OZE;
5. Poprawa dostępności mieszkań gminnych oraz poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont kapitalny i wymianę nieefektywnego źródła ciepła w zabytkowym budynku mieszkalnym w Dębskiej Kuźni;
6. Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez wymianę wysokoemisyjnego źródła ciepła na ekologiczne oraz montaż instalacji OZE w budynku Szkoły Podstawowej w Dębskiej Kuźni;
7. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola oraz zagospodarowanie terenu Publicznego Przedszkola w Dębskiej Kuźni;
8. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego w Suchym Borze na potrzeby lokalnej społeczności (adaptacja na przedszkole lub klub dla stowarzyszeń);
9. Stworzenie mieszkańcom warunków do spędzania czasu wolnego, uprawiania sportów oraz rekreacji poprzez zagospodarowanie kompleksu sportowego w Suchym Borze;
10. Poprawa jakości środowiska poprzez termomodernizację i przebudowę zabytkowego budynku Remizy Strażackiej w Suchym Borze;

11. Renowacja ogrodzenia cmentarnego i budowa kolumbarium na zabytkowym cmentarzu komunalnym w Suchym Borze;
12. Całodniowe warsztaty letnie dla dzieci i młodzieży;
13. Piknik średniowieczny;
14. Warsztaty zielarskie i zielarsko-kosmetyczne;
15. Gra terenowa na orientację.
16. Poprawa dostępu mieszkańców do oferty aktywizującej i integrującej społeczność lokalną w szczególności poprzez działania aktywizujące dla seniorów jako odpowiedź na problemy osób starszych.

Tabela 18. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1

Lp.	1		
Nazwa projektu	Poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację zabytkowego budynku mieszkalnego (komunalnego i socjalnego) w miejscowości Dąbrowice		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice		
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Wiejska 49, 46-053 Dąbrowice, działka o nr ew. 770/95 [na obszarze rewitalizacji]		
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa efektywności energetycznej budynku mieszkalnego		
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C2.K4, C3.K2		
Opis problemu	Budynek jest nieocieplony, występują spękania tynku. Dachówka wymaga wymiany, a dach docieplenia. Wilgoć w budynku, stolarka okienna i drzwiowa do wymiany. Konieczna jest wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne.		
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – wymianę okien i drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, – ocieplenie budynku, – wymianę instalacji grzewczej i wentylacyjnej, – wymianę pieców kaflowych na piece opalane ekologicznym źródłem ciepła, – przeprowadzenie prac wykończeniowych i remontowych mających na celu poprawę wyglądu zewnętrznego i wewnętrznego budynku wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia.		
Czas realizacji	2025-2030		
Opis działań zap. dostępność	Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność – montaż rampy schodowej		
Ewentualni partnerzy	Bank Gospodarstwa Krajowego		
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł		
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR, BGK), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)		
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów komunalnych	
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru [szt.]	
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego budynku	
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Wykaz umów najmu [szt.]	

Tabela 19. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2

Lp.	2	
Nazwa projektu	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont, termomodernizację wraz z montażem instalacji OZE oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy w miejscowości Dąbrowice	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Wiejska 11, 46-053 Dąbrowice [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Rewitalizacja obiektu w trosce o jakość życia mieszkańców, walka z wykluczeniami społecznymi i kulturalnymi, rozwój i zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców. Rewitalizacja nada także budynkowi Świetlicy Wiejskiej nowe funkcje społeczne, kulturalne i gospodarcze. Przeprowadzona termomodernizacja budynku poprawi stan środowiska przyrodniczego.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C2.K1, C2.K2, C2.K3, C3.K1, C3.K2	
Opis problemu	Projekt wynika z potrzeby integracji społeczności lokalnej (mieszkańców, liderów lokalnych, biznesu, NGO), zwiększenia aktywizacji wśród różnych grup społecznych, konieczności poprawy dostępności do obiektów publicznych oraz poprawy efektywności energetycznej budynku świetlicy.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – wymianę pokrycia dachowego wraz z ociepleniem – wymianę drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, – docieplenie budynku, – przeprowadzenie prac wykończeniowych i remontowych mających na celu poprawę wyglądu zewnętrznego i wewnętrznego budynku wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia, – montaż instalacji OZE – zagospodarowanie terenu wokół świetlicy: budowa siłowni zewnętrznej, doposażenie placu zabaw, wykonanie nasadzeń drzew, utwardzenie terenu wraz z budową ścieżek	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	W toku prowadzonych prac rozpoznane zostaną działania możliwe do wdrożenia w tym obszarze.	
Ewentualni partnerzy	Sołtys i Rada Sołecka	
Szacowana wartość	1 500 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów komunalnych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt.]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego budynku
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne [liczba osób]

Tabela 20. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3

Lp.	3	
Nazwa projektu	Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębie	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Dz. ew. nr: 479/229, 441/32 k.m. 3 obręb Dębie [poza obszarem rewitalizacji – bezpośrednio przylega do tego obszaru]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Głównym celem projektu jest stworzenie przestrzeni rekreacyjnej, która będzie sprzyjać zdrowemu rozwojowi dzieci oraz aktywnemu spędzaniu czasu na świeżym powietrzu. Poprzez urozmaicone urządzenia na siłowni zewnętrznej oraz na placu zabaw miejsce to zachęci dzieci i dorosłych do aktywności fizycznej, eksploracji oraz integracji społecznej.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C1.K4, C2.K2	
Opis problemu	Niska aktywność fizyczna – nowe urządzenia na placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej zachęcą dzieci i dorosłych do bardziej aktywnego trybu życia, promując zdrowie i dobry rozwój fizyczny, co przeciwdziała problemom związanym z niską aktywnością fizyczną wśród szczególnie młodych mieszkańców. Budowa trybun boiska piłkarskiego pozwoli na zwiększenie integracji międzypokoleniowej lokalnej społeczności, natomiast budowa systemu nawadniającego poprawi stan nawierzchni boiska (to z kolei skutkować będzie większym zainteresowaniem młodych mieszkańców uprawianiem sportu).	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – budowę trybun oraz systemu nawadniającego dla boiska piłkarskiego, – zakup i montaż nowych urządzeń na placu zabaw i siłowni zewnętrznej, – wykonanie dodatkowych nasadzeń.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Obiekty zlokalizowane zostaną na obszarze ogólnodostępnym a jego otoczenie zaprojektowane w sposób zapewniający dostępność wszystkim użytkownikom, w tym odpowiednią szerokość dojeżdż i ciągów komunikacyjnych.	
Ewentualni partnerzy	Sołtys i Rada Sołecka	
Szacowana wartość	300 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) na rewitalizowanych obszarach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt.]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających z boiska
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne [liczba osób]

Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4

Lp.	4
Nazwa projektu	Modernizacja orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni wraz z budową instalacji OZE
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obręb Dębska Kuźnia, działki o nr ew. 919/222, 918/222, 1177/222 [na obszarze rewitalizacji]
Ogólny cel przedsięwzięcia	Głównym celem przedsięwzięcia jest rozwój oferty rekreacyjno-sportowej w gminie Chrzastowice poprzez modernizację istniejącej infrastruktury i zapewnienie jej pełnej funkcjonalności. Dzięki realizacji przedsięwzięcia możliwe będzie udostępnienie miejsc sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego oraz integracji mieszkańców, m.in. poprzez organizację wydarzeń sportowych. Zmodernizowany orlik będzie służył uczniom Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w Dębskiej Kuźni, klubom sportowym oraz mieszkańcom gminy. Realizacja projektu stworzy członkom lokalnej społeczności możliwość rozwijania sportowych zainteresowań, pasji i talentów i budowania zdrowych nawyków, a także przyczyni się do walki z wykluczeniem społecznym oraz wspierania integracji środowiska lokalnego.
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K4, C2.K1, C3.K2
Opis problemu	Problemem jest wyeksploatowana nawierzchnia orlika, który jest wykorzystywany od ponad 10 lat i w związku z ubytkami i powtarzającym się problem odklejania się nawierzchni, stwarza realne zagrożenie odniesienia urazu podczas treningu czy prowadzonych zajęć lekcyjnych. Problemem jest również nawierzchnia szutrowa obok boiska, która powoduje przenoszenie się drobnych kamyczków na murawę, powodując jej uszkodzenia. Ponadto, obiekt wyposażony jest w energochłonne oświetlenie metalohalogenowe, które przekłada się na znaczne zużycie prądu. Wiąże się to ze zwiększoną emisją CO₂ oraz związków siarki, azotu i pyłów do atmosfery. Problemem jest również wymagający remontu budynek z zapleczem sanitarno-szatniowym. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy jakości infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w obszarze rewitalizacji, a tym samym do rozwoju oferty spędzania czasu wolnego. Umożliwi to niwelowanie problemów w sferze społecznej poprzez udostępnianie atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych, pełniących również funkcje integracyjne. Wspólne spędzanie czasu wolnego sprzyja bowiem zacieśnianiu więzi społecznych i aktywizacji społecznej mieszkańców, a także zapobiega zjawisku wykluczenia społecznego.
Zakres realizowanych zadań	Przedmiotem inwestycji jest modernizacja przyszkolnego orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni. W ramach zadania, istniejąca nawierzchnia będąca w bardzo złym stanie technicznym zostanie zdemontowana i zostanie wykonana nowa nawierzchnia spełniająca najwyższe standardy dla tego typu obiektów. Wymienione zostaną również oprawy metalohalogenowe na energooszczędne oprawy typu LED. Dla ograniczenia kosztów energii elektrycznej wybudowana zostanie instalacja OZE (paneły fotowoltaiczne oraz magazyn energii). W ramach inwestycji zostanie wyremontowane wnętrze budynku z zapleczem sanitarno-szatniowym.
Czas realizacji	2025-2027
Opis działań zap. dostępność	Zadania związane z modernizacją orlika będą realizowane z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Zakres przedsięwzięcia obejmuje uporządkowanie i zagospodarowanie terenu w taki sposób, aby uniknąć wszelkich barier architektonicznych i zapewnić dostępność wszystkim użytkownikom, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Lp.	4	
Nazwa projektu	Modernizacja orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni wraz z budową instalacji OZE	
Ewentualni partnerzy	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Dębskiej Kuźni	
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki unijne (FEO 2021-2027)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Powierzchnia zmodernizowanych terenów rekreacyjno-sportowych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru wykonanych prac
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających z nowopowstałej/zmodernizowanej infrastruktury
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne [liczba osób]

Tabela 22. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5

Lp.	5	
Nazwa projektu	Poprawa dostępności mieszkań gminnych oraz poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont kapitalny i wymianę nieefektywnego źródła ciepła w zabytkowym budynku mieszkalnym w Dębskiej Kuźni	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Kolonia 8, 46-053 Dębska Kuźnia, działka o nr ew. 984/140 [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych oraz poprawa efektywności energetycznej budynku.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C2.K4, C3.K2	
Opis problemu	Problem z dostępnością oraz stanem technicznym mieszkań komunalnych na terenie gminy. Problemem jest również efektywność energetyczna tychże budynków.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – przebudowę budynku w celu zwiększenia powierzchni mieszkalnej, – wymianę okien i drzwi zewnętrznych i wewnętrznych, – wymianę instalacji wod-kan i elektrycznej, – ocieplenie budynku, – wymianę instalacji grzewczej i wentylacyjnej, – wymianę kotła węglowego na ekologiczne źródła ciepła, – przeprowadzenie prac wykończeniowych i remontowych mających na celu poprawę wyglądu zewnętrznego i wewnętrznego.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność.	
Ewentualni partnerzy	Bank Gospodarstwa Krajowego	
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR, BGK), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów komunalnych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego budynku
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Wykaz umów najmu [szt.]

Tabela 23. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6

Lp.	6	
Nazwa projektu	Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez wymianę wysokoemisyjnego źródła ciepła na ekologiczne oraz montaż instalacji OZE w budynku Szkoły Podstawowej w Dębskiej Kuźni	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Wiejska 53, 46-053 Dębska Kuźnia, działka o nr ew. 1221/8 [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa jakości środowiska przyrodniczego	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C2.K1, C3.K2	
Opis problemu	Konieczna jest poprawa jakości środowiska przyrodniczego poprzez ograniczenie niskiej emisji do powietrza atmosferycznego – obecnie używany kocioł węglowy jest wysokoemisyjny.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – wymiana kotła węglowego na ekologiczne źródło ciepła, – zakup i montaż instalacji OZE.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Realizacja zadania nie wywiera wpływu na osoby ze szczególnymi potrzebami. W toku prowadzonych prac rozpoznane zostaną działania możliwe do wdrożenia w tym obszarze.	
Ewentualni partnerzy	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Dębskiej Kuźni	
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) na rewitalizowanych obszarach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt.]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Audyt ex-post/świadectwo charakterystyki [tona ekwiwalentu CO2/rok]

Tabela 24. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7

Lp.	7	
Nazwa projektu	Poprawa dostępności przestrzeni publicznych poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola oraz zagospodarowanie terenu Publicznego Przedszkola w Dębskiej Kuźni	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Krasickiego 5, 46-053 Dębska Kuźnia, działka o nr ew. 389/173 [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej na zdegradowanym obszarze Gminy Chrzastowice	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C2.K2, C3.K1, C3.K2	
Opis problemu	Projekt wynika z istniejącego problemu w sferze społecznej w szczególności obniżonego poziomu bezpieczeństwa, a także problemów występujących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, konieczności poprawy dostępności do obiektów publicznych.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola, w tym również termomodernizację, montaż niskoemisyjnego źródła ciepła, montaż instalacji OZE – budowę parkingu – wymianę ogrodzenia – modernizację i doposażenie placu zabaw – nasadzenia drzew.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Obiekty zlokalizowane zostaną na obszarze ogólnodostępnym a jego otoczenie zaprojektowane w sposób zapewniający dostępność wszystkim użytkownikom, w tym odpowiednią szerokość dojazdów i ciągów komunikacyjnych.	
Ewentualni partnerzy	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Dębskiej Kuźni	
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Powierzchnia zrewitalizowanych terenów użyteczności publicznej 2. Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów usług społecznych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1, 2. Protokół odbioru wykonanych prac
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba nasadzonych drzew 2. Liczba wykorzystanych dodatkowych miejsc w przedszkolu
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt.] Ad. 2. Listy obecności [liczba osób]

Tabela 25. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8

Lp.	8	
Nazwa projektu	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego w Suchym Borze na potrzeby lokalnej społeczności (adaptacja na przedszkole lub klub dla stowarzyszeń)	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obręb Suchy Bór, działka o nr ew. 626/271 (ul. Pawlety 53) [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej na zdegradowanym obszarze Gminy Chrzastowice.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K2, C2.K1, C2.K2, C3.K1, C3.K2	
Opis problemu	Projekt wynika z istniejącego problemu w sferze społecznej dotyczącego niewystarczającej infrastruktury społecznej, w tym liczby placówek oświatowo-wychowawczych (tj. niewystarczającego dostępu do przedszkoli).	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola lub klubu dla stowarzyszeń, – termomodernizację, – montaż niskoemisyjnego źródła ciepła, – montaż instalacji OZE.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Przeprowadzone roboty budowlane i modernizacja uwzględniąć będą zasady uniwersalnego projektowania w obiektach dla zapewnienia ich dostępności. Zrewitalizowana przestrzeń pozbawiona będzie barier architektonicznych.	
Ewentualni partnerzy	Publiczne Przedszkole w Suchym Borze	
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów usług społecznych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru wykonanych prac
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba wykorzystanych dodatkowych miejsc w przedszkolu
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Listy obecności [liczba osób]

Tabela 26. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9

Lp.	9	
Nazwa projektu	Stworzenie mieszkańcom warunków do spędzania czasu wolnego, uprawiania sportów oraz rekreacji poprzez zagospodarowanie kompleksu sportowego w Suchym Borze	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Szkolna 2, 46-053 Suchy Bór, działki o nr ew. 621/271, 622/271, 623/271, 421/271, 560/271 [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest stworzenie warunków do skutecznego spędzania czasu wolnego i uprawiania sportów dla każdej grupy społecznej. Projekt ma przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze rewitalizacji poprzez utworzenie ogólnodostępnego miejsca rekreacji, wypoczynku i zabaw, z zachowaniem funkcji przyrodniczych. Ponadto obszar otoczony lasem charakteryzuje się dużym potencjałem turystycznym, który do tej pory nie został wykorzystany. Tworzone strefy będą integrować społeczeństwo i pozwolą na aktywizację wszystkich grup społecznych.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C2.K2	
Opis problemu	Teren sportowy wymaga zagospodarowania i wyposażenia w niezbędne sprzęty, obecna nawierzchnia nie jest przystosowana do gier zespołowych, nie ma wyznaczonego miejsca na odpoczynek (brak ławeczek), brak zielonych skwerów.	
Zakres realizowanych zadań	Budowa boiska piłkarskiego, boiska wielofunkcyjnego, boiska do siatkówki plażowej. Rozbudowa i doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej, nasadzenia drzew.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Obiekty zlokalizowane zostaną na obszarze ogólnodostępnym a jego otoczenie zaprojektowane w sposób zapewniający dostępność wszystkim użytkownikom, w tym odpowiednią szerokość dojazdów i ciągów komunikacyjnych.	
Ewentualni partnerzy	Sołtys i Rada Sołecka	
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijnych (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż obiekty mieszkalne) na rewitalizowanych obszarach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt.]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających z boisk
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne [liczba osób]

Tabela 27. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 10

Lp.	10	
Nazwa projektu	Poprawa jakości środowiska poprzez termomodernizację i przebudowę zabytkowego budynku Remizy Strażackiej w Suchym Borze	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Pawlety 66a, 46-053 Suchy Bór [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa warunków i stworzenie przestrzeni do prowadzenia działalności Ochotniczej Straży pożarnej	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K2, C2.K2, C2.K4, C3.K2	
Opis problemu	Zapewnienie odpowiedniego zaplecza dla jednostki OSP, a przez to zwiększenie jej możliwości operacyjnych co bezpośrednio przełoży się na lokalne bezpieczeństwo. W ramach przebudowy można w budynku przygotować pomieszczenia dla osób ewakuowanych w wypadku pożarów, zdarzeń drogowych lub innych katastrof	
Zakres realizowanych zadań	Remont i rozbudowa budynku, ocieplenie elewacji budynku, montaż niskoemisyjnego źródła ciepła, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Realizacja zadania nie wywiera wpływu na osoby ze szczególnymi potrzebami. W toku prowadzonych prac rozpoznane zostaną działania możliwe do wdrożenia w tym obszarze.	
Ewentualni partnerzy	Ochotnicza Straż Pożarna w Suchym Borze, Sołtys, Rada Sołecka	
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) na rewitalizowanych obszarach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt.]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Audyt ex-post/świadczenie charakterystyki [tona ekwiwalentu CO2/rok]

Tabela 28. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 11

Lp.	11	
Nazwa projektu	Renowacja ogrodzenia cmentarnego i budowa kolumbarium na zabytkowym cmentarzu komunalnym w Suchym Borze	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obręb Suchy Bór, działki o nr ew. 492/272, 524, 625/271, 624/271 (cmentarz komunalny) [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa stanu technicznego ogrodzenia cmentarza komunalnego. Umożliwienie lepszego zagospodarowania miejsca na nowe groby poprzez budowę kolumbarium.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C2.K3, C2.K4, C3.K1	
Opis problemu	Bardzo zły stan techniczny ogrodzenia, dużo ubytków i braków cegieł. Brak miejsca na nowe groby.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – renowacja ogrodzenia, – budowa kolumbarium.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Obiekt zostanie przystosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności osób z niepełnosprawnością, poprzez budowę chodnika do kolumbarium.	
Ewentualni partnerzy	Starosta Opolski, Marszałek Województwa Opolskiego	
Szacowana wartość	500 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżet Marszałka Województwa Opolskiego, Budżet Starosty Opolskiego	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba obiektów zabytkowych poddanych renowacji oraz liczba nowych dostępnych miejsc pochówku
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac [szt., liczba miejsc]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Poprawa estetyki i zachowania wartości cmentarza – odsetek osób oceniających stan cmentarza jako „dobry” lub „bardzo dobry”
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Ankiety wśród mieszkańców [% wskazań odpowiedzi „dobry” i „bardzo dobry” – sumarycznie]

Tabela 29. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 12

Lp.	12	
Nazwa projektu	Całodniowe warsztaty letnie dla dzieci i młodzieży	
Podmiot realizujący projekt	Stowarzyszenie Połączeni (dawniej Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Suchy Bór)	
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Szkolna 2, 46-053 Suchy Bór [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zapewnienie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Gminy Chrzastowice, w szczególności z obszaru rewitalizacji. Profilaktyka uzależnień.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K2, C1.K4	
Opis problemu	Niska świadomość dzieci i młodzieży dotycząca konieczności zmiany przyzwyczajeń (w odniesieniu do formy spędzania czasu wolnego), ryzyka jakie niosą ze sobą nadużywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia behawioralne. Obserwuje się ponadto niski poziom kompetencji społecznych wśród dzieci i młodzieży, takich jak np. umiejętność pracy w grupie.	
Zakres realizowanych zadań	Całodniowe warsztaty dla dzieci i młodzieży ze wsparciem psychologicznym, z elementami edukacji przyrodniczej, z zajęciami sportowymi, artystycznymi.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Zadania w ramach przedsięwzięcia będą realizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie. Działania będą uwzględniały potrzeby osób o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej.	
Ewentualni partnerzy	-	
Szacowana wartość	15 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba zorganizowanych warsztatów
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia [liczba wydarzeń]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób uczestniczących w warsztatach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia, dokumentacja fotograficzna [liczba osób]

Tabela 30. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 13

Lp.	13	
Nazwa projektu	Piknik średniowieczny	
Podmiot realizujący projekt	Stowarzyszenie Połączeni <i>(dawniej Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Suchy Bór)</i>	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Suchy Bór [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców gminy – zwłaszcza obszaru rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i rodzin. Upowszechnienie wiedzy o zwyczajach i codziennym życiu w epoce średniowiecza, w tym o muzyce, dawnych zawodach, sztukach walki i kuchni.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C1.K4	
Opis problemu	Niski poziom integracji społecznej i konieczność stworzenia mieszkańcom warunków do integracji i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – Całodniowe wydarzenie z licznymi warsztatami, w tym np. kowalskimi, procarskimi, łuczniczymi i kulinarnymi; – Koncert muzyki dawnej i pokaz teatru tańca i ruchu z ogniem Mantikora; – Ogólnopolski Turniej Procarski; – Warsztaty fechtunku i miniturniej na miecze bezpieczne; – Rozgrywki średniowiecznej gry „Kubb”.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Zadania w ramach przedsięwzięcia będą realizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie. Działania będą uwzględniały potrzeby osób o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej.	
Ewentualni partnerzy	Grupy rekonstrukcji historycznej z województwa opolskiego oraz województwa śląskiego.	
Szacowana wartość	10 000,00 zł rocznie	
Źródła finansowania	Budżet gminy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba zorganizowanych pikników
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia [liczba wydarzeń]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób uczestniczących w piknikach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia, dokumentacja fotograficzna [liczba osób]

Tabela 31. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 14

Lp.	14	
Nazwa projektu	Warsztaty zielarskie i zielarsko-kosmetyczne	
Podmiot realizujący projekt	Stowarzyszenie Połączeni (dawniej Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Suchy Bór)	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Suchy Bór [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zapewnienie atrakcyjnej oferty szkoleń i spędzania czasu wolnego dla dorosłych mieszkańców gminy, w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji. Upowszechnianie wiedzy o ziołach, ich wykorzystania jako rośliny lecznicze, jadalne oraz składniki kosmetyków.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K2, C1.K4, C3.K3	
Opis problemu	Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmować będzie: – warsztaty zielarskie: spacer z rozpoznawaniem i omówieniem właściwości leczniczych dzikich ziół, – zajęcia praktyczne z wykonania preparatów zielarskich, – zajęcia praktyczne z wykonania produktów kosmetycznych z wykorzystaniem ziół i naturalnych składników, – omówienie zasad pielęgnacji ciała, w tym z wykorzystaniem olei i ziół.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Zadania w ramach przedsięwzięcia będą realizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie. Działania będą uwzględniały potrzeby osób o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej.	
Ewentualni partnerzy	–	
Szacowana wartość	8 000,00 zł rocznie	
Źródła finansowania	Budżet gminy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba zorganizowanych warsztatów
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia [liczba wydarzeń]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób uczestniczących w warsztatach
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia, dokumentacja fotograficzna [liczba osób]

Tabela 32. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 15

Lp.	15	
Nazwa projektu	Gra terenowa na orientację	
Podmiot realizujący projekt	Stowarzyszenie Połączeni (<i>dawniej Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Suchy Bór</i>)	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Punkty do odnalezienia będą mieściły się na obszarze rewitalizacji. Na tym etapie dokładna lokalizacja nie jest znana. [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców gminy, zwłaszcza obszaru rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i rodzin. Promocja ciekawych turystycznie i przyrodniczo miejsc Gminy Chrzastowice. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat konieczności ochrony przyrody, rozwoju bioróżnorodności i zachowania w niezmienionym kształcie naturalnego środowiska.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C1.K4, C3.K3	
Opis problemu	Niski poziom integracji społecznej i konieczność stworzenia mieszkańcom warunków do integracji i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.	
Zakres realizowanych zadań	Gra terenowa na orientację: uczestnicy odnajdują punkty na mapie i rozwiązują zadania z zakresu wiedzy historycznej, przyrodniczej, logiczne i zręcznościowe.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Zadania w ramach przedsięwzięcia będą realizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie. Działania będą uwzględniały potrzeby osób o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej.	
Ewentualni partnerzy	Nadleśnictwo Opole	
Szacowana wartość	10 000,00 zł rocznie	
Źródła finansowania	Budżet gminy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Budżet Marszałka Województwa Opolskiego	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba zorganizowanych rozgrywek (w grę terenową)
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia [liczba wydarzeń]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób uczestniczących w rozgrywkach (w grze terenowej)
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane statystyczne stowarzyszenia, dokumentacja fotograficzna [liczba osób]

Tabela 33. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 16

Lp.	16	
Nazwa projektu	Poprawa dostępu mieszkańców do oferty aktywizującej i integrującej społeczność lokalną w szczególności poprzez działania aktywizujące dla seniorów jako odpowiedź na problemy osób starszych	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Chrzastowice ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Świetlica Wiejska, ul. Szkolna 2, 56-053 Suchy Bór [na obszarze rewitalizacji]	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest integracja seniorów i zwiększenie aktywności społecznej osób starszych poprzez zwiększenie i poszerzenie wachlarza działań realizowanych przez seniorów, w kontekście zwiększającej się liczby seniorów. Celem jest przeciwdziałanie osamotnieniu osób starszych i zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez przygotowaną ofertę zajęć grupowych.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3	
Opis problemu	Widać problem starzejącego się społeczeństwa, mieszkańców w wieku senioralnym przybywa, a co za tym idzie, odczuwalne jest rosnące zapotrzebowanie na usługi świadczone dla osób w wieku senioralnym, ale i konieczność poszerzenia ich wachlarza. Wymagane są pilne działania w tym zakresie zważywszy na odpływ mieszkańców w wieku produkcyjnym i niską dzietność, która powoduje, że seniorzy nie są dostatecznie zaopiekowani przez członków swoich rodzin. Ludzie starsi często doświadczają izolacji, wykluczenia społecznego, na co dzień borykają się z wszelakimi barierami (ekonomicznymi, komunikacyjnymi, architektonicznymi itp.). Do podstawowych potrzeb tej grupy należy zaliczyć potrzebę bezpieczeństwa, kontaktu oraz potrzebę poczucia własnej wartości lub osiągnięć, a także samorealizacji i niezależności	
Zakres realizowanych zadań	Projekt będzie realizowany m.in. poprzez działania w zakresie aktywizacji społecznej, w sferze edukacji, kultury, rekreacji i wypoczynku.	
Czas realizacji	2025-2030	
Opis działań zap. dostępność	Teren otwarty, ogólnodostępny dla zwiedzających, bez barier architektonicznych. Tablice informacyjne będą posiadały rozwiązania zwiększające ich dostępność: kody QR, podpisy w alfabecie Braille'a.	
Ewentualni partnerzy	Sołtys, Rada Sołecka	
Szacowana wartość	50 000,00 zł	
Źródła finansowania	Budżet gminy, środków unijne (FEO 2021-2027, FEnIKS)	
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba zorganizowanych zajęć/działañ aktywizujących seniorów
	Sposób pomiaru:	Dane statystyczne – dziennik zajęć [szt.]
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób uczestniczących w projekcie
	Sposób pomiaru:	Dane statystyczne – dziennik zajęć, listy obecności, dokumentacja fotograficzna [liczba osób]

8.3. Zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć

Na terenie gminy – w ramach procesu rewitalizacji – mogą zostać zrealizowane działania dodatkowe, tj. przedsięwzięcia uzupełniające. Co ważne, przedsięwzięcia uzupełniające mają wspierać założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, a tym samym powinny być komplementarne do przedsięwzięć podstawowych, stanowiąc jedynie niezbędne ich dodatki. Wobec tego, tego rodzaju inicjatywy powinny wzmacniać efekty przedsięwzięć podstawowych na obszarze rewitalizacji – mogą one przyczyniać się do zmniejszenia wykluczenia społecznego, poprawy jakości życia, zwiększenia integracji społecznej, zapewnienia bezpieczeństwa oraz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców. Wskazane korzyści niosą ze sobą pozytywne skutki społeczne, ekonomiczne i środowiskowe.

Zgodnie z powyższym, na obszarze rewitalizacji możliwe jest realizowanie dodatkowych projektów, tzw. przedsięwzięć uzupełniających, które będą komplementarne wobec działań podstawowych i ukierunkowane m.in. na:

- **przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak na przykład ubóstwo czy wykluczenie społeczne** – poprzez działania zwiększające dostęp do edukacji i usług społecznych, a także poprzez realizację programów wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej (np. pomoc psychologiczna, punkty informacyjne i pomocowe, doradztwo społeczne, doradztwo zawodowe);
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze.
- **ograniczanie bezrobocia oraz wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości** – poprzez organizację szkoleń zawodowych, warsztatów kompetencji miękkich, doradztwa biznesowego, a także wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności tworzenia lokalnych miejsc pracy i inkubatorów przedsiębiorczości;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze, a także z celem rewitalizacji nr 2, zakładającym zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości.
- **poprawę jakości życia mieszkańców w różnym wieku** – poprzez rozwój oferty usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych, skierowanych do różnych grup wiekowych (seniorów: wsparcie psychologiczne, rehabilitacja, opieka geriatryczna; dzieci i młodzieży: wsparcie psychologiczne, programy zdrowego rozwoju i żywienia, opieka pediatryczna; dorosłych w wieku produkcyjnym: wsparcie psychologiczne, profilaktyka zdrowotna; rodzin z dziećmi: przedszkola i żłobki), a także poprzez poprawę dostępności do miejsc rekreacji i wypoczynku (np. parków, placów zabaw, siłowni plenerowych);

- Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane w szczególności z celem rewitalizacji nr 2, zakładającym zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości, a także z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze.*
- **poprawę warunków życia poprzez zwiększenie dostępności i bezpieczeństwa** – poprzez tworzenie przyjaznych przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z dziećmi, a także poprawę oświetlenia i usuwanie barier architektonicznych;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 2, zakładającym zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości, a także z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze.
 - **wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez działania ograniczające przestępczość** – poprzez realizację programów profilaktyki społecznej i edukacyjnej, w tym spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, kampanie informacyjne, warsztaty samoobrony, jak i poprzez poprawę infrastruktury sprzyjającej bezpieczeństwu (np. oświetlenie, monitoring wizyjny);
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze, a także z celem rewitalizacji nr 2, zakładającym zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości.
 - **aktywizację społeczności lokalnej i wzmacnianie więzi międzyludzkich** – poprzez tworzenie miejsc spotkań (np. świetlic, centrów aktywności lokalnej), organizację inicjatyw sąsiedzkich i wydarzeń społecznych (np. pikniki rodzinne, festyny), wspólne działania na rzecz przestrzeni publicznej, jak również rozwój wolontariatu lokalnego;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze.
 - **budowanie i wzmacnianie tożsamości lokalnej** – poprzez działania edukacyjne i integracyjne, jednocześnie promujące historię i dziedzictwo danego miejsca (np. wystawy, warsztaty, publikacje, murale tematyczne), w tym również projekty angażujące mieszkańców w opowiadanie historii swojej społeczności;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze.

- **rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działań sprzyjających integracji społecznej** – poprzez wsparcie oddolnych pomysłów mieszkańców i lokalnych inicjatyw społecznych, tworzenie platform dialogu i współpracy między mieszkańcami, organizację działań edukacyjnych oraz obywatelskich (np. spotkania mieszkańców, konsultacje), jak i poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 1, zakładającym wzrost aktywności społecznej, integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze.
- **podnoszenie świadomości ekologicznej oraz promowanie proekologicznych postaw i zachowań** – poprzez organizację warsztatów i kampanii edukacyjnych (np. dotyczących segregacji odpadów, oszczędzania wody i energii), zielone inicjatywy i wydarzenia związane z ochroną środowiska oraz promowaniem zrównoważonego transportu (np. akcje sadzenia drzew, sprzątania terenów zielonych, dni bez samochodu);
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 3, zakładającym dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne.
- **wspieranie inicjatyw chroniących lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze** – poprzez działania dokumentujące i popularyzujące lokalne tradycje, historię i przyrodę (np. archiwum społeczne, festyny kultury lokalnej, wystawy), a także poprzez renowację zabytków i przywracanie funkcji zdegradowanym obiektom;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 3, zakładającym dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne.
- **angażowanie mieszkańców w proces projektowania i tworzenia przestrzeni publicznych, takich jak parki, place czy ulice** – poprzez konsultacje społeczne, warsztaty projektowe i partycypacyjne, a także wspólne zagospodarowywanie parków, skwerów czy podwórek (np. konkursy na najlepszy projekt zagospodarowania przestrzeni, akcje sadzenia drzew), co sprzyja współodpowiedzialności za przestrzeń wspólną, publiczną.
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio związane z celem rewitalizacji nr 2, zakładającym zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice opiera się na kompleksowym podejściu, uwzględniającym kluczowe zasady integracji działań rewitalizacyjnych – zasadę kompleksowości, koncentracji interwencji oraz komplementarności. Należy podkreślić, że istotnym założeniem podczas jego opracowywania było zapewnienie komplementarności nie tylko między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, ale także między działaniami różnych podmiotów i źródeł finansowania na obszarze rewitalizacji. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, wsparcie dla projektów rewitalizacyjnych wymaga zachowania komplementarności w pięciu kluczowych aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz dotyczącym źródeł finansowania.

9.1. Zasada kompleksowości

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 obejmuje szeroki zakres działań i przedsięwzięć (uwzględniając różne typy projektów rewitalizacyjnych), które mogą być współfinansowane z różnych źródeł. Jego kompleksowy charakter wynika ze specyfiki samego procesu rewitalizacji, który to proces jest wielowymiarowy i obejmuje wiele aspektów rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego.

9.2. Zasada koncentracji interwencji

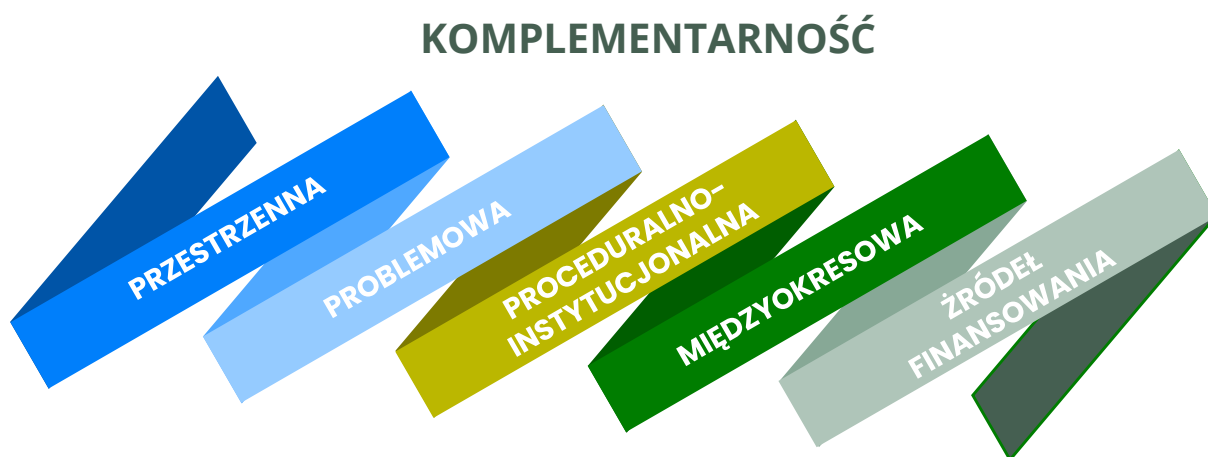
W myśl zasady koncentracji interwencji, zaplanowane działania rewitalizacyjne prowadzone będą na obszarze gminy o największym nasileniu różnorodnych problemów i zjawisk kryzysowych, a jednocześnie na obszarze o kluczowym znaczeniu dla jej rozwoju. Głównym założeniem delimitacji obszaru rewitalizacji było wskazanie obszaru, na którym występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk oraz identyfikacja jego potencjałów, co stoi w zgodzie z ww. zasadą koncentracji interwencji. Na podstawie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych wyznaczono w Gminie Chrzastowice obszar rewitalizacji, który obejmuje sołectwa: Dąbrowice, Dębie oraz część sołectw Dębska Kuźnia i Suchy Bór.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Chrzastowice został przyjęty uchwałą nr V.31.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 7 sierpnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chrzastowice. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 1 508 osób, co stanowi 22,3% ogółu populacji Gminy Chrzastowice. Natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 126,27 ha, co stanowi 1,5% ogółu powierzchni Gminy Chrzastowice.

9.3. Zasada komplementarności

Program rewitalizacji, obejmujący zróżnicowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, pozwoli na jak najefektywniejsze wykorzystanie dostępnych środków finansowych przeznaczonych na proces rewitalizacji. Wzajemne powiązania między poszczególnymi działaniami zapewniają spójne oddziaływanie na sytuację kryzysową, przyczyniając się do maksymalizacji efektów rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie komplementarności przestrzennej ma na celu skuteczne oddziaływanie programu rewitalizacji na cały obszar dotknięty kryzysem, tworząc synergiczne powiązania pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi. Dzięki temu możliwe będzie harmonijne osiągnięcie rezultatów w zakresie poprawy sytuacji kryzysowej. Ważne jest, aby podkreślić, że realizowane działania nie doprowadzą do przeniesienia problemów na inne obszary gminy ani nie będą generować negatywnych zjawisk, takich jak segregacja społeczna czy wykluczenie. Projekty te koncentrują się na rozwiązaniu konkretnych problemów w wyznaczonych przestrzeniach, jednocześnie uzupełniając się przestrzennie z innymi przedsięwzięciami w tych rejonach.

Zaplanowane przedsięwzięcia są spójne pod względem przestrzennym, a dzięki oddziaływaniu na różne sfery tworzą kompleksową, nową przestrzeń. Projekty dobrano w taki sposób, aby realizowane były one w głównej mierze na obszarze rewitalizacji. Poza obszarem rewitalizacji zlokalizowane jest tylko jedno przedsięwzięcie (tj. nr 3 – Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębie), które odbędzie się na terenach bezpośrednio sąsiadujących z obszarem rewitalizacji (obszary te przylegają do siebie). Lokalizacja przedsięwzięcia w tym miejscu uzasadniona jest umiejscowieniem tam infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – jej obecność stanowi o zasadności realizacji projektu w tym właśnie miejscu.

Podsumowując, zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne koncentrują się głównie na obszarze rewitalizacji, co gwarantuje znaczący wpływ na jego mieszkańców, odpowiadając na wcześniej zidentyfikowane problemy i potrzeby. Przewiduje się, że pozytywny wpływ projektów obejmie cały obszar rewitalizacji – ich korzystny efekt będzie odczuwalny na całym jego terenie.

Komplementarność problemowa

Idea rewitalizacji opiera się na komplementarności problemowej planowanych przedsięwzięć, co oznacza, że muszą one wzajemnie się uzupełniać tematycznie. Takie podejście ma na celu oddziaływanie na obszar rewitalizacji w różnych aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzennym, technicznym oraz środowiskowym. Dzięki temu możliwe jest eliminowanie zjawisk kryzysowych oraz przeciwdziałanie problemom w różnych sferach, a także zapobieganie fragmentacji zaplanowanych działań. Podejście to zapewnia systemowe i kompleksowe spojrzenie na źródła kryzysu na danym obszarze rewitalizacji.

W Gminnym Programie Rewitalizacji określono cele poszczególnych przedsięwzięć, jednocześnie wskazując na problemy, które mają one rozwiązać. Realizacja celów przypisanych do tych projektów przyczyni się do poprawy stanu obszaru zdegradowanego, zbliżając go do wizji przestrzeni po zakończeniu procesu rewitalizacji. Efektem każdego z działań będzie wspólne dążenie do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie rewitalizacji. Istotnym elementem jest także powiązanie przedsięwzięć z strategicznymi kierunkami rozwoju gminy, co zostało potwierdzone przez wskazanie zgodności celów GPR z kluczowymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi (zob. rozdział 7).

Komplementarność planowanych działań rewitalizacyjnych w ramach procesu rewitalizacji przejawia się przede wszystkim w ścisłym powiązaniu między projektami infrastrukturalnymi a projektami miękkimi – społecznymi. Wynika to z faktu, że realizacja projektów infrastrukturalnych stworzy przestrzeń sprzyjającą aktywizacji i integracji społecznej, która zachęci do działań, wzmacniania więzi oraz poprawy jakości życia mieszkańców, szczególnie osób wykluczonych i osób ze specjalnymi potrzebami. Projekty, w których dominuje interwencja przestrzenno-funkcjonalna lub techniczna, stanowią trwały fundament dla rozwoju społecznych działań rewitalizacyjnych i przedsięwzięć uzupełniających. Poprawa infrastruktury i atrakcyjności przestrzeni publicznych, zawarta w programie, oraz projekty społeczne, które promują integrację mieszkańców i zwiększają świadomość ekologiczną, przyczynią się również do wzmocnienia sfery gospodarczej, wpływając na rozwój kompetencji społecznych mieszkańców.

W ramach niniejszego programu rewitalizacji wyznaczono zestaw przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają. Wśród nich znajdują się działania ukierunkowane na przeciwdziałanie problemom społeczno-ekonomicznym oraz poprawę warunków życia na obszarze rewitalizacji. Jednocześnie sprzyjają one społecznemu ożywieniu mieszkańców, m.in. poprzez tworzenie przestrzeni do spędzania wolnego czasu,

integracji i rekreacji (m.in. poprawa dostępności świetlicy wiejskiej i zagospodarowanie terenu wokół niej, doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej, modernizacja orlika), a także zwiększanie świadomości ekologicznej i troskę o stan środowiska (m.in. montaż instalacji OZE i termomodernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej, np. zabytkowego budynku Remizy Strażackiej, Szkoły Podstawowej w Dębskiej Kuźni, świetlicy wiejskiej w Dąbrowicach). Równolegle przewidziano działania na rzecz poprawy jakości przestrzeni publicznej i funkcjonalności obszaru rewitalizacji (m.in. zagospodarowanie kompleksu sportowego, zagospodarowanie budynków gospodarczych na potrzeby lokalnej społeczności, w tym adaptacja na przedszkole lub klub dla stowarzyszeń).

Realizacja tych działań odpowiada na różnorodne zdiagnozowane problemy i – dzięki wzajemnemu uzupełnianiu się – może przynieść silniejsze, bardziej trwałe efekty. Jak wykazano wcześniej, przedsięwzięcia związane ze wzmacnianiem tożsamości lokalnej, jak i z edukacją ekologiczną mieszkańców, np. organizacja gry terenowej, sprzyjają nie tylko poprawie stanu środowiska, lecz także integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców i rozwojowi ich kompetencji społecznych, co pozytywnie wpływa również na sferę gospodarczą. Z kolei projekty zakładające adaptację budynków gospodarczych na potrzeby przedszkola lub klubu dla stowarzyszeń służą nie tylko zwiększeniu funkcjonalności i poprawie jakości przestrzeni publicznej (sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna), lecz także podnoszą jakość życia mieszkańców poprzez lepszy dostęp do usług publicznych (sfera społeczna). Działania zaplanowane w ramach rewitalizacji tworzą więc spójną, wzajemnie wspierającą się całość, odpowiadającą na kluczowe wyzwania tego obszaru – są zatem komplementarne względem siebie i problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Komplementarność problemowa została również zaprezentowana w formie tabeli, ukazując powiązania między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi a różnymi sferami (społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną).

Tabela 34. Macierz korelacji przedsięwzięć z poszczególnymi sferami

Lp.	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	S	G	Ś	PF	T
1.	Poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację zabytkowego budynku mieszkalnego (komunalnego i socjalnego) w miejscowości Dąbrowice			X	X	X
2.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont i termomodernizację wraz z montażem instalacji OZE budynku świetlicy w miejscowości Dąbrowice	X		X	X	X
3.	Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębno	X			X	X
4.	Modernizacja orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni wraz z montażem instalacji OZE	X		X	X	X
5.	Poprawa dostępności mieszkań gminnych oraz poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont kapitalny i wymianę nieefektywnego źródła ciepła w zabytkowym budynku mieszkalnym w Dębskiej Kuźni			X	X	X
6.	Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez wymianę wysokoemisyjnego źródła ciepła na ekologiczne oraz montaż instalacji OZE w budynku Szkoły Podstawowej w Dębskiej Kuźni			X	X	X

Lp.	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	S	G	Ś	PF	T
7.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznych poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola oraz zagospodarowanie terenu Publicznego Przedszkola w Dębskiej Kuźni	X	X	X	X	X
8.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego w Suchym Borze na potrzeby lokalnej społeczności (adaptacja na przedszkole lub klub dla stowarzyszeń)	X	X	X	X	X
9.	Stworzenie mieszkańcom warunków do spędzania czasu wolnego, uprawiania sportów oraz rekreacji poprzez zagospodarowanie kompleksu sportowego w Suchym Borze	X			X	X
10.	Poprawa jakości środowiska poprzez termomodernizację i przebudowę zabytkowego budynku Remizy Strażackiej w Suchym Borze	X	X	X	X	X
11.	Renowacja ogrodzenia cmentarnego i budowa kolumbarium na zabytkowym cmentarzu komunalnym w Suchym Borze				X	X
12.	Całodniowe warsztaty letnie dla dzieci i młodzieży	X	X			
13.	Piknik średniowieczny	X				
14.	Warsztaty zielarskie i zielarsko-kosmetyczne	X		X		
15.	Gra terenowa na orientację	X		X		
16.	Poprawa dostępu mieszkańców do oferty aktywizującej i integrującej społeczność lokalną w szczególności poprzez działania aktywizujące dla seniorów jako odpowiedź na problemy osób starszych	X				

Komplementarność problemową przedstawia także powiązanie zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych oraz założeń rewitalizacji (celów i kierunków działań rewitalizacyjnych) z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Tabela 35. Komplementarność problemowa – powiązanie potrzeb rewitalizacji, celów rewitalizacji i kierunków działań rewitalizacyjnych wraz z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Potrzeby rewitalizacyjne	Cele rewitalizacji	Kierunki działań rewitalizacyjnych	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne (numery)
Potrzeba integracji społecznej i aktywizacji zawodowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem	Cel 1, Cel 2	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C1.K4, C2.K2	2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16
Potrzeba poprawy jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury	Cel 2, Cel 3	C2.K1, C2.K2, C2.K3, C2.K4, C3.K1, C3.K2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Potrzeba poprawy efektywności energetycznej i ochrony środowiska	Cel 3	C3.K1, C3.K2, C3.K3	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewnia spójność procedur oraz prawidłowe kierowanie procesem rewitalizacji, stanowiąc kluczowy element efektywnego zarządzania. Odpowiednio zaprojektowany system zarządzania gwarantuje skuteczną współpracę różnych instytucji i podmiotów w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Za realizację GPR odpowiada Urząd Gminy Chrzastowice. Projekt nadzorowany jest przez Wójta Gminy Chrzastowice, który współpracuje z pracownikami Urzędu Gminy, odpowiedzialnymi m.in. za koordynację działań z organizacjami pozarządowymi, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych oraz współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej.

Ponadto powołano Komitet Rewitalizacji, pełniący funkcję organu opiniodawczo-doradczego Wójta Gminy Chrzastowice. Zasady wyznaczania składu oraz działania ww. Komitetu określa uchwała nr VIII.62.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 16 października 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice. Komisja do spraw rekrutacji członków Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice została powołana zarządzeniem nr 154.2025 Wójta Gminy Chrzastowice z dnia 3 marca 2025 roku. Zgodnie z zarządzeniem nr 155.2025 Wójta Gminy Chrzastowice z dnia 3 marca 2025 r., otwarty nabór członków Komitetu Rewitalizacji trwał od 4 marca 2025 roku do 19 marca 2025 roku. Z uwagi na niewystarczającą liczbę zgłoszeń, nabór ten został ponowiony (zgodnie z Zarządzeniem nr 164.2025 Wójta Gminy Chrzastowice z dnia 20 marca 2025 roku w sprawie ponownego otwartego naboru członków Komitetu Rewitalizacji trwał od 20 marca 2025 r. do 28 marca 2025 r.). Finalnie, Komitet Rewitalizacji powołano zarządzeniem nr 173.2025 Wójta Gminy Chrzastowice z dnia 11 kwietnia 2025 r.

Dodatkowo, zaproponowany model zarządzania procesem rewitalizacji zostanie wzbogacony o regularne publikowanie danych monitoringowych i ewaluacyjnych przez Urząd Gminy Chrzastowice. Tego rodzaju informacje będą dostępne dla wszystkich zainteresowanych, co zapewni pełną transparentność procesu. Dane będą publikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co umożliwi interesariuszom rewitalizacji bieżące śledzenie postępów oraz ocenę skuteczności realizowanych przedsięwzięć.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w programie są zgodne z jego założeniami, a także z zapisami innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym i wyższym (zob. rozdział 7). Spójność ta zapewni skuteczną realizację założeń programu, dostosowując zawarte w nim projekty do zidentyfikowanych problemów na obszarze rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji dąży do utrzymania ciągłości programowej poprzez tworzenie projektów, które nie tylko są zgodne z dotychczasową polityką na szczeblu lokalnym, ale również stanowią komplementarną kontynuację przedsięwzięć realizowanych w poprzednim okresie programowania, tj. polityki spójności na lata 2014-2020. Komplementarność międzyokresowa jest więc zachowana i będzie kontynuowana w ramach obecnego programu, którego horyzont czasowy umożliwi dalszą realizację spójnych działań.

Warto podkreślić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zgodne z wcześniejszymi projektami, co umożliwi ich efektywne wdrożenie oraz optymalne wykorzystanie dostępnych środków finansowych. Oparte na doświadczeniu zdobytym przy realizacji innych projektów, w tym tych finansowanych z funduszy unijnych, działania te przyczynią się do większej efektywności i skuteczności rewitalizacji. Przykłady projektów realizowanych w ostatnich latach, zarówno przez gminę, jak i inne podmioty oddziałujące na gminę oraz jej mieszkańców, zostały zaprezentowane w kolejnej tabeli.

Tabela 36. Lista wybranych projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu	Kategoria
Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Chrzastowicach	Gmina Chrzastowice	1 201 022,32 zł	Energetyka
Termomodernizacja budynku klubu samorządowego z remizą OSP W Chrzastowicach	Gmina Chrzastowice	763 457,54 zł	Energetyka
Rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych w firmie CB S.A. z siedzibą w Chrzastowicach	CB Spółka Akcyjna	618 800,70 zł	Rozwój firm
Wsparcie dla opolskiego modelu promocji, upowszechniania oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu	2 879 400,00 zł	Praca i integracja społeczna
Ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych położonych na obszarze województwa opolskiego	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu	2 892 250,00 zł	Ochrona środowiska
E-usługi cyfrowych zasobów geodezyjnych i ortograficznych województwa opolskiego	Powiat Opolski	8 120 161,09 zł	Telekomunikacja i e-usługi

Źródło: <https://mapadotacji.gov.pl/>

Komplementarność źródeł finansowania

Realizacja projektów rewitalizacyjnych w ramach tego programu będzie finansowana z różnych źródeł, w tym m.in. ze środków własnych gminy, budżetu powiatu opolskiego, środków krajowych, funduszy unijnych (Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027) oraz innych źródeł, w tym prywatnych. Ważne jest, aby unikać ryzyka podwójnego dofinansowania, dlatego przed złożeniem wniosku o wsparcie projektu rewitalizacyjnego z zewnętrznych źródeł należy poddać to dokładnej weryfikacji. Aby zapewnić zgodność z zasadą dodatkowości środków unijnych, niezbędna jest koordynacja funduszy z programów operacyjnych z krajowymi politykami i instrumentami finansowymi. Szczegółowe informacje dotyczące źródeł finansowania poszczególnych przedsięwzięć znajdują się w rozdziale nr 10 („Szacunkowe ramy finansowe GPR”).

9.4. Podsumowanie

Integracja działań jest kluczowa dla skutecznej realizacji programu i polega na połączeniu działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych w sposób zapewniający spójność oraz efektywność całego procesu. Zgodnie z tym, przestrzegane będą zasady kompleksowości, koncentracji interwencji oraz komplementarności.

Kompleksowość procesu rewitalizacji wynika z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku – proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych z kryzysu realizowany jest poprzez zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji. Osiągnięcie kompleksowości w rewitalizacji będzie możliwe dzięki zachowaniu wymienionych w niniejszym rozdziale zasad komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Mechanizmy integrowania działań realizowane będą na kilku poziomach (wskazanych na kolejnej stronie), co zapewni skuteczność i spójność wdrażanych przedsięwzięć.

- **Integracja działań na poziomie celów**

Działania rewitalizacyjne są powiązane z celami rewitalizacji, a tym samym są więc zgodne z nadrzędnymi celami i kierunkami rozwoju na poziomie przynajmniej lokalnym (tj. celami strategicznymi gminy oraz celami strategicznymi nadrzędnych dokumentów – wykazano ich spójność w rozdziale nr 7). Cele poszczególnych projektów uzupełniają się i tworzą spójną całość, co umożliwia harmonijną realizację tych projektów. Priorytetem jest osiągnięcie spójności między różnymi sferami interwencji (kompleksowe podejście), co sprzyja holistycznemu podejściu do rewitalizacji. Wszystkie przedsięwzięcia będą więc realizowane w sposób zapewniający ich wielowymiarowy wpływ na obszar rewitalizacji.

- **Integracja działań na poziomie partycypacji społecznej**

Rewitalizacja zakłada aktywne zaangażowanie mieszkańców i kluczowych interesariuszy zarówno na etapie planowania, jak i wdrażania Programu (zob. rozdział 11). Mechanizmy partycypacyjne obejmują m.in. konsultacje społeczne, warsztaty, spotkania informacyjne, które pozwolą dostosować działania do realnych potrzeb społeczności. Dzięki temu mieszkańcy będą współtwórcami zmian, co zwiększy skuteczność i akceptację projektów.

- **Integracja działań organizacyjnych**

Skuteczna realizacja GPR wymaga ścisłej współpracy różnych podmiotów, takich jak samorząd, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i mieszkańcy – stąd też mechanizm integracji działań organizacyjnych opiera się na szerokiej kooperacji. Wymiana informacji, wiedzy i zasobów zwiększy efektywność prowadzonych działań. Dodatkowo powołany został Komitet Rewitalizacji – forum dialogu pomiędzy interesariuszami a organami gminy, co umożliwi lepsze planowanie i ocenę realizowanych przedsięwzięć. Spójność działań zapewni również harmonogram realizacji GPR, określający kluczowe etapy wdrażania Programu.

- **Integracja działań finansowych**

Mechanizm integrowania działań finansowych polega na tym, iż źródła finansowania procesu rewitalizacji będą zróżnicowane, obejmując środki własne gminy oraz środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne, dotacje krajowe oraz prywatne inwestycje. Kluczowym założeniem integracji finansowania jest więc optymalne łączenie różnych źródeł, co pozwoli na maksymalizację efektów przy zachowaniu efektywności kosztowej. Istotne jest również unikanie ryzyka podwójnego finansowania poprzez staranne planowanie budżetów poszczególnych przedsięwzięć.

- **Integracja działań na poziomie zarządzania wdrażaniem**

Proces wdrażania rewitalizacji realizowany będzie zgodnie z zasadami kompleksowości, koncentracji i komplementarności interwencji. Kluczowym narzędziem zarządzania będzie harmonogram działań, zapewniający spójność czasową i logiczną realizacji projektów, a tym samym całego procesu rewitalizacji. Regularne monitorowanie i ewaluacja efektów umożliwią bieżące dostosowywanie programu do zmieniających się warunków i potrzeb.

10. Szacunkowe ramy finansowe

Skuteczna i efektywna realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych wymaga zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania. Zarówno wytyczne ministerialne, jak i Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku podkreślają konieczność komplementarnego podejścia do finansowania. W związku z tym kluczowe jest dywersyfikowanie źródeł, w tym łączenie środków publicznych i prywatnych, aby maksymalizować efekty programu rewitalizacji.

Niniejszy rozdział przedstawia plan finansowy Gminnego Programu Rewitalizacji, uwzględniający priorytetowe działania. Szczegółowy wykaz kosztów podstawowych przedsięwzięć wraz z ich źródłami finansowania został zaprezentowany w kolejnej tabeli.

Tabela 37. Plan finansowy dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacowana wartość projektu	Środki krajowe publiczne (w tym budżet gminy)	Środki unijne	Środki z innych źródeł/prywatne	Źródło finansowania
1.	Poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację zabytkowego budynku mieszkalnego (komunalnego i socjalnego) w miejscowości Dąbrowice	2 000 000,00 zł	300 000,00 zł	1 700 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR, BGK), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
2.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont i termomodernizację wraz z montażem instalacji OZE budynku świetlicy w miejscowości Dąbrowice	1 500 000,00 zł	225 000,00 zł	1 275 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
3.	Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębnie	300 000,00 zł	45 000,00 zł	255 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
4.	Modernizacja orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni wraz z montażem instalacji OZE	1 000 000,00 zł	150 000,00 zł	850 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, FEO 2021-2027
5.	Poprawa dostępności mieszkań gminnych oraz poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont kapitalny i wymianę nieefektywnego źródła ciepła w zabytkowym budynku mieszkalnym w Dębskiej Kuźni	3 000 000,00 zł	450 000,00 zł	2 550 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR, BGK), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
6.	Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez wymianę wysokoemisyjnego źródła ciepła na ekologiczne oraz montaż instalacji OZE w budynku Szkoły Podstawowej w Dębskiej Kuźni	1 000 000,00 zł	150 000,00 zł	850 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
7.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznych poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola oraz zagospodarowanie terenu Publicznego Przedszkola w Dębskiej Kuźni	2 000 000,00 zł	300 000,00 zł	1 700 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
8.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego w Suchym Borze na potrzeby lokalnej społeczności (adaptacja na przedszkole lub klub dla stowarzyszeń)	2 000 000,00 zł	300 000,00 zł	1 700 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
9.	Stworzenie mieszkańcom warunków do spędzania czasu wolnego, uprawiania sportów oraz rekreacji poprzez zagospodarowanie kompleksu sportowego w Suchym Borze	2 000 000,00 zł	300 000,00 zł	1 700 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
10.	Poprawa jakości środowiska poprzez termomodernizację i przebudowę zabytkowego budynku Remizy Strażackiej w Suchym Borze	3 000 000,00 zł	450 000,00 zł	2 550 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki krajowe (np. NOWEFIO, NIW, PFR), środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
11.	Renowacja ogrodzenia cmentarnego i budowa kolumbarium na zabytkowym cmentarzu komunalnym w Suchym Borze	500 000,00 zł	500 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, Budżet Marszałka Województwa Opolskiego, Budżet Starosty Opolskiego
12.	Całodniowe warsztaty letnie dla dzieci i młodzieży	91 000,00 zł (15 000,00 zł rocznie*)	91 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy
13.	Piknik średniowieczny	60 000,00 zł (10 000,00 zł rocznie)	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
14.	Warsztaty zielarskie i zielarsko-kosmetyczne	48 000,00 zł (8 000,00 zł rocznie)	48 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
15.	Gra terenowa na orientację	60 000,00 zł (10 000,00 zł rocznie)	60 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Budżet Marszałka Województwa Opolskiego
16.	Poprawa dostępu mieszkańców do oferty aktywizującej i integrującej społeczność lokalną w szczególności poprzez działania aktywizujące dla seniorów jako odpowiedź na problemy osób starszych	50 000,00 zł	7 500,00 zł	42 500,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środku unijne (FEO 2021-2027, FENIKS)
RAZEM		18 609 000,00 zł	3 436 500,00 zł	15 172 500,00 zł	0,00 zł	-

*Z W₀

11. Mechanizmy włączenia interesariuszy

Społeczna partycypacja stanowi kluczowy element procesu rewitalizacji. Na każdym etapie tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji istotne jest zaangażowanie jak najszerszego grona interesariuszy. Uczestnictwo w tym procesie obejmuje przede wszystkim mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji społecznych oraz inne aktywne podmioty i grupy.

Partycypacja społeczna polega na przedstawianiu obywatelom przez przedstawicieli władz planowanych działań, takich jak akty prawne, inwestycje czy inne przedsięwzięcia wpływające na życie i funkcjonowanie społeczności. Dzięki temu zainteresowane strony mogą wyrazić swoje opinie, stanowiska i propozycje dotyczące planowanych zmian. Kluczowe jest, aby ich głos był uwzględniany już na wczesnym etapie planowania działań rewitalizacyjnych.

Partycypacja społeczności lokalnej w ramach procesu rewitalizacji obejmuje w szczególności:

- skuteczną komunikację między interesariuszami a władzami gminy, zapewniającą obustronny dialog w ramach rewitalizacji;
- możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w dyskusjach, spotkaniach, debatach;
- pełen dostęp do informacji o podejmowanych działaniach oraz możliwość ich oceny i wyrażenia opinii przez społeczność.

11.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR

Przeprowadzenie konsultacji społecznych w ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji pozwoliło na zaangażowanie interesariuszy w proces tworzenia dokumentu. Współpraca wielu podmiotów i jednostek miała kluczowe znaczenie, umożliwiając wspólne wypracowanie skutecznych i trafnych rozwiązań dla problemów występujących na terenie gminy – w granicach obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z postanowieniami Ustawy wdrożeniowej, podczas tworzenia programu dążono do włączenia dodatkowych partnerów określonych w art. 36 ust. 8 pkt 4 tej ustawy. Należą do nich partnerzy społeczno-gospodarczy, właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób niepełnosprawnych, równość płci i niedyskryminację. Efektem tych działań było formalne włączenie tych podmiotów do Komitetu Rewitalizacji, co umożliwi ich aktywny udział w procesie wdrażania programu.

Etap I – konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 21 maja 2024 roku do 25 czerwca 2024 roku. Data rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formy, w jakich konsultacje te były prowadzone, zostały opublikowane dnia 21 maja 2024 roku. Termin ogłoszenia jest zgodny z Ustawą o rewitalizacji. W tym dniu ukazało się również ogłoszenie o konsultacjach w lokalnej prasie, tj. w „Gazecie Wyborczej”. Ponadto, zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia w prasie, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj.: wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z mieszkańcami projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy zastosowano następujące formy konsultacji:

- **zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Chrzastowice (ul. Dworcowa 38) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ug@chrzastowice.pl.

W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi. Osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do wyznaczonych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

- **badanie ankietowe** dotyczące opinii na temat projektowanych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chrzastowice – ankietę można było wypełnić on-line pod adresem: <https://forms.gle/RtnXevqTB8BxAjkw6>. W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można było: złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Chrzastowice (ul. Dworcowa 38) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ug@chrzastowice.pl.

W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęła żadna ankieta. Interesariusze rewitalizacji nie wzięli zatem udziału w badaniu ankietowym.

- **spotkanie konsultacyjne** z interesariuszami w formie zdalnej na platformie ZOOM w dniu 5 czerwca 2024 r. o 14:30 z możliwością dołączenia do spotkania z siedziby Urzędu (link do spotkania <https://us02web.zoom.us/j/83966167794>).

W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału

w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do granic wyznaczonych obszarów.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wprowadzono żadnych zmian co do granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Etap II – pogłębienie diagnozy obszaru rewitalizacji i przygotowanie założeń GPR

W celu pogłębienia diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono:

- **badanie ankietowe** mieszkańców i innych interesariuszy obszaru rewitalizacji. Wyniki badania posłużyły do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (ich wyniki zaprezentowano w rozdziale dotyczącym diagnozy pogłębionej). W badaniu ankietowym uczestniczyło 81 osób.

W dalsze prace związane z przygotowaniem założeń także włączono interesariuszy, gdyż przeprowadzono spotkanie warsztatowe, w ramach którego opracowano wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu interwencji. Sformułowano też cele rewitalizacji i kierunki działań.

Etap III – konsultacje społeczne w sprawie uchwalenia Regulaminu wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji oraz działania zmierzające do powołania Komitetu Rewitalizacji

Zgodnie z artykułem 5 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, *partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji*, wobec tego na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji podjęto działania zmierzające do powołania Komitetu Rewitalizacji – opracowano regulamin, podjęto uchwałę w zakresie zasad wyznaczania jego składu oraz zasad jego działania, a także powołano Komisję ds. rekrutacji członków Komitetu Rewitalizacji oraz ogłoszono nabór na jego członków.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Wójta Gminy Chrzastowice.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Uchwała nr VIII.62.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 16 października 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, zanim uchwała została przyjęta odbyły się konsultacje społeczne jej projektu, trwające od 28 sierpnia 2024 roku do 3 października 2024 roku. Data rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formy, w jakich konsultacje te były prowadzone, zostały opublikowane dnia 28 sierpnia 2024 roku. W tym dniu ukazało się również ogłoszenie o konsultacjach w lokalnej prasie, tj. w „Gazecie Wyborczej”. Termin ogłoszenia jest zgodny

z Ustawą o rewitalizacji. Ponadto, zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia w prasie, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj. wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z mieszkańcami projekt uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji zastosowano następujące formy konsultacji:

- **zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Chrzastowice (ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ug@chrzastowice.pl. W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi. Osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji.
- **badanie ankietowe** dotyczące opinii na temat zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice – ankietę można wypełnić on-line pod adresem [www: https://forms.gle/F4JPo2vcc7X3KRP87](https://forms.gle/F4JPo2vcc7X3KRP87). W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można: złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Chrzastowice (ul. Dworcowa 38 46-053 Chrzastowice) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ug@chrzastowice.pl. W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęła żadna ankieta. Interesariusze rewitalizacji nie wzięli zatem udziału w badaniu ankietowym.
- **spotkanie konsultacyjne** z interesariuszami w formie zdalnej na platformie ZOOM w dniu 18.09.2024 r. o godz. 12:00 z możliwością dołączenia do spotkania z siedziby Urzędu (link do spotkania: <https://us02web.zoom.us/j/89467152839>). W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wprowadzono żadnych zmian co do zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice.

Zgodnie z Regulaminem wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice, w skład Komitetu wchodzić mogą następujące grupy:

- od 2 do 5 przedstawicieli Urzędu Gminy Chrzastowice
- od 1 do 6 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji i/lub Rady Gminy Chrzastowice, reprezentujących interesy mieszkańców;
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji;
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji działających na obszarze rewitalizacji;
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność społeczną na obszarze rewitalizacji lub zamierzających ją tam prowadzić – tj. organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji lub zamierzających ją tam prowadzić.

Wyżej wymienione grupy odpowiadają więc grupom wskazanym w art. 36 ust. 8 pkt 4 Ustawy wdrożeniowej, co umożliwi GPR pełnienie roli strategii IIT (Inne instrumenty terytorialne).

Komitet Rewitalizacji Gminy Chrzastowice powołany został zarządzeniem nr 173.2025 Wójta Gminy Chrzastowice z dnia 11 kwietnia 2025 roku (po przeprowadzeniu otwartego naboru członków komitetu zgodnie z zarządzeniem nr 164.2025 Wójta Gminy Chrzastowice z dnia 20 marca 2025 r.).

Etap IV – nabór projektów rewitalizacyjnych

Zgodnie z przyjętym założeniem uspołecznienia tworzenia GPR, interesariuszy zaproszono do zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które przyczynią się do wsparcia procesu rewitalizacji prowadzonego w gminie Chrzastowice.

Ogłoszenie było zamieszczone zarówno na stronie internetowej Gminy Chrzastowice (www.chrzastowice.pl), jak i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Chrzastowice (www.chrzastowice.bip.net.pl). Nabór przedsięwzięć trwał od 22 listopada 2024 roku do 23 grudnia 2024 roku. Przygotowano specjalny wzór formularza zgłaszania projektów, a w nim zamieszczono zasady naboru. Zawierał on wszystkie elementy określone w Ustawie o rewitalizacji (art. 15 ust. 5 lit. a), jak również podpowiedzi, jak wypełnić poszczególne pola oraz jakie cele i kierunki zostały zawarte w GPR, aby projekt wpisywał się w jego założenia (cele i kierunki określone na podstawie diagnozy pogłębionej oraz spotkania warsztatowego).

Efektom naboru projektów rewitalizacyjnych było zebranie 16 kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Etap V – konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 23 maja 2025 roku do 29 czerwca 2025 roku. Ogłoszenie o konsultacjach ukazało się w dniu 23 maja 2025 roku - poinformowano o nich w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie (tj. poprzez wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej) oraz poprzez ogłoszenie w prasie, tj. w „Gazecie Wyborczej”.

Sporządzono raport z przeprowadzonych konsultacji, który został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej.

Konsultując z mieszkańcami projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030, zastosowano następujące formy konsultacji, które umożliwiły udział interesariuszy w procesie kształtowania ostatecznej wersji dokumentu:

- **Zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź ekologicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Chrzastowice (ul. Dworcowa 38) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ug@chrzastowice.pl.
W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi. Osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do projektu dokumentu.
- **Badanie ankietowe** dotyczące opinii na temat projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 – ankietę można było wypełnić on-line pod adresem www: <https://forms.gle/TzDspFa2edaszYWY8>. W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można: złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Chrzastowice (ul. Dworcowa 38) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: ug@chrzastowice.pl.
W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęła żadna ankieta. Interesariusze rewitalizacji nie wzięli zatem udziału w badaniu ankietowym.
- **Spotkanie konsultacyjne** z interesariuszami w dniu 18 czerwca 2025 roku (środa) o godzinie 10:00. Spotkanie odbyło się w Klubie Samorządowym w Chrzastowicach (ul. Dworcowa 1, 44-053 Chrzastowice).
W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono dużego zainteresowania – w spotkaniu uczestniczyła tylko jedna osoba. Podczas spotkania omówiono listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w związku z czym wyjaśniono wątpliwości oraz przyjęto uwagi zgłoszone ustnie.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 poddano opiniowaniu przez podmioty wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji. Część spośród nich zaopiniowała dokument bez zastrzeżeń – pozytywnie, podczas gdy pozostali złożyli uwagi. Uwagi do dokumentu złożyły następujące podmioty:

- Zarząd Województwa Opolskiego;
- Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna, Urząd Gminy w Chrzastowicach;
- Orange Polska S.A.;
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Opolu;
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu;
- Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Opolu).

Sposób uwzględnienia uwag lub uzasadnienie dla ich odrzucenia zawarto w raporcie z konsultacji społecznych i opiniowania projektu dokumentu, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej.

11.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, podobnie jak jego opracowanie, będzie uwzględniało proces partycypacji społecznej. Już na wczesnych etapach realizacji poszczególnych zadań planowane jest szerokie zaangażowanie interesariuszy. Przyjęcie partycypacyjnego podejścia do wdrażania działań pozwoli uniknąć potencjalnych konfliktów oraz zapewni akceptację interesariuszy, w szczególności bezpośrednich beneficjentów projektów. Jest to kluczowy czynnik sukcesu zarówno pojedynczych przedsięwzięć, jak i całego programu rewitalizacji.

Skuteczna partycypacja społeczna (tj. zaangażowanie interesariuszy) w procesie wdrażania GPR opiera się na aktywnej polityce informacyjnej, obejmującej regularne przekazywanie aktualnych informacji o podejmowanych działaniach. Dzięki temu osoby objęte projektami, w tym ich beneficjenci, będą na bieżąco informowani o postępach w realizacji.

W przypadku przedsięwzięć infrastrukturalnych, zwłaszcza dotyczących przestrzeni publicznych czy modernizacji budynków, cenne będzie organizowanie warsztatów planowania partycypacyjnego. Umożliwi to wspólne opracowanie rozwiązań dostosowanych do potrzeb i oczekiwań przyszłych użytkowników danej przestrzeni.

Interesariusze będą zaangażowani nie tylko w planowanie działań infrastrukturalnych, ale także w realizację projektów społecznych (tzw. działań miękkich), uwzględniających różnorodne grupy beneficjentów. Poszczególne przedsięwzięcia będą realizowane w partnerstwie z różnymi podmiotami, co jest zgodne z ideą partycypacji społecznej.

W trakcie wdrażania programu rewitalizacji planowane jest systematyczne organizowanie spotkań informacyjno-konsultacyjnych z mieszkańcami i partnerami rewitalizacji, podczas których omawiane będą bieżące postępy działań.

Dodatkowo funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji zapewni, że proces podejmowania decyzji, rozwiązywania problemów i oceny proponowanych rozwiązań będzie przebiegał w sposób partycypacyjny, z udziałem partnerów określonych w art. 36 ust. 8 pkt 4 Ustawy wdrożeniowej. Dzięki temu GPR będzie spełniać rolę strategii IIT.

12. System realizacji gminnego programu rewitalizacji

12.1. System zarządzania realizacją GPR

Gmina Chrzastowice, jako operator rewitalizacji, pełni kluczową rolę w koordynacji całego procesu rewitalizacyjnego, obejmującego zarówno przygotowanie, jak i wdrożenie Gminnego Programu Rewitalizacji. Dzięki szerokiemu zakresowi kompetencji, Gmina może skutecznie inicjować, koordynować i realizować działania związane z planowaniem przestrzennym, mieszkalnictwem, wsparciem społecznym, edukacją, ochroną zdrowia, kulturą, środowiskiem naturalnym oraz infrastrukturą.

Za realizację postanowień GPR odpowiada Urząd Gminy Chrzastowice, a nadzór nad postępem działań sprawuje Wójt Gminy Chrzastowice. Nadzór merytoryczny prowadzony jest we współpracy Wójta ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy Chrzastowice, co zapewnia spójność podejmowanych działań. Operator rewitalizacji dysponuje odpowiednim personelem oraz zdolnością do efektywnej współpracy z partnerami procesu rewitalizacji, a także posiada realne możliwości wpływu na sytuację na obszarze rewitalizacji.

W ramach swoich kompetencji władze samorządowe odpowiadają za realizację założeń programu, dbając o jego zgodność z celami strategicznymi gminy oraz efektywne zarządzanie dostępnymi zasobami. Niemniej jednak kluczowym elementem sukcesu całego procesu rewitalizacji jest aktywne angażowanie społeczności lokalnej, dzięki czemu może ona współuczestniczyć w realizacji działań, wpływać na kierunki rozwoju obszarów rewitalizowanych oraz czuć się współodpowiedzialna za zmiany zachodzące w otoczeniu.

Wszystkie koszty zarządzania programem pokrywane są z budżetu Gminy Chrzastowice. Nie wskazano ich szczegółowo w opracowaniu, ponieważ zadania związane z zarządzaniem GPR realizowane są w ramach obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy Chrzastowice. Dzięki temu wdrażanie programu odbywa się w sposób efektywny i zintegrowany z bieżącą działalnością samorządu.

Rada Gminy Chrzastowice

Rada Gminy Chrzastowice odgrywa kluczową rolę w procesie rewitalizacji, pełniąc funkcję organu przyjmującego Gminny Program Rewitalizacji w formie uchwały oraz nadzorującego jego realizację i osiągane efekty. Istotnym zadaniem Rady Gminy jest także zapewnienie odpowiednich środków finansowych – zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych – na wdrożenie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wójt Gminy Chrzastowice

Wójt Gminy Chrzastowice pełni kluczową rolę w nadzorowaniu bieżącego procesu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. W ramach swoich kompetencji monitoruje realizację

założeń programu oraz podejmuje decyzje dotyczące ewentualnych korekt lub aktualizacji dokumentu.

Wójt może inicjować zmiany w GPR w przypadku wystąpienia nowych wyzwań, zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym gminy, a także konieczności dostosowania programu do nowych regulacji prawnych lub dostępnych źródeł finansowania. Wszelkie aktualizacje będą poprzedzone analizą potrzeb oraz konsultacjami z mieszkańcami i interesariuszami procesu rewitalizacji.

Urząd Gminy Chrzastowice

Urząd Gminy Chrzastowice odgrywa kluczową rolę w koordynacji i realizacji działań związanych z Gminnym Programem Rewitalizacji (w tym procesów przygotowania i opiniowania projektów zarządzeń czy uchwał Rady Gminy). Jego zadania obejmują zarówno aspekty administracyjne, jak i operacyjne, co ma na celu skuteczne wdrażanie założeń Programu oraz osiągnięcie jego celów. W celu usprawnienia realizacji działań zawartych w dokumencie i osiągnięcia założonych celów, budżet gminy należy podporządkować celom. Implementacja przedsięwzięć powinna natomiast zostać powierzona poszczególnym jednostkom według ich kompetencji, tzn. odpowiednim komórkom organizacyjnym w Urzędzie Gminy lub samorządowym jednostkom organizacyjnym.

Zakres zadań Urzędu Gminy Chrzastowice w zakresie rewitalizacji obejmuje:

- koordynację procesów rewitalizacji na terenie gminy, a tym samym zapewnienie spójności działań i ich zgodności z programem,
- zarządzanie Programem, w tym zgłoszenie/aktualizację/wykreślenie Programu do wykazu programów rewitalizacji gmin województwa opolskiego za pośrednictwem wniosku,
- planowanie budżetowe, tj. długoterminne prognozowanie budżetu gminy, obejmujące opracowanie i aktualizację Wieloletniej Prognozy Finansowej z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych i wprowadzeniem procesu ich hierarchizacji,
- przygotowanie oraz realizację projektów, w tym przygotowanie założeń, dokumentacji, pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- współpracę z interesariuszami rewitalizacji, w tym w szczególności z organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami oraz sektorem prywatnym w celu skutecznej realizacji działań,
- monitoring realizacji projektów oraz analizę ich zakładanych efektów i skuteczności,
- aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji, obejmującą współpracę i prowadzenie konsultacji społecznych z podmiotami lokalnymi w zakresie planowanych zmian,
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych, mających na celu zapewnienie transparentności procesu rewitalizacji oraz angażowanie społeczności lokalnej.

Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Chrzastowice w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Chrzastowice. Tym samym rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Wójtowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację zapisów GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy. Zadania Komitetu Rewitalizacji obejmują:

- 1) opiniowanie dokumentów dotyczących rewitalizacji, w tym projektów aktualizacji i zmian Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030, przedkładanych przez Wójta Gminy Chrzastowice.
- 2) podejmowanie inicjatyw i współdziałanie w procesie rewitalizacji, w tym w działaniach służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami rewitalizacji.
- 3) przedkładanie Wójtowi Gminy Chrzastowice propozycji działań w zakresie zaspokajania potrzeb i oczekiwań interesariuszy rewitalizacji.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa uchwała nr VIII.62.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 16 października 2024 r. w sprawie określania zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice. Dzięki temu zapewniony jest przejrzysty mechanizm wyłaniania przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zgodnie z Zarządzeniem nr 155.2025 Wójta Gminy Chrzastowice, nabór członków Komitetu Rewitalizacji trwał od 4 marca 2025 roku do 19 marca 2025 roku.

Harmonogram realizacji GPR

Poniższa tabela prezentuje ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030.

Należy podkreślić, że większość przedsięwzięć rewitalizacyjnych to wydarzenia cykliczne, które odbywać się będą corocznie – stąd też harmonogram nie jest znacznie zróżnicowany.

Tabela 38. Ramowy harmonogram realizacji Gminy Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030

Lp.	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację zabytkowego budynku mieszkalnego (komunalnego i socjalnego) w miejscowości Dąbrowice	X	X	X	X	X	X
2.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont i termomodernizację wraz z montażem instalacji OZE budynku świetlicy w miejscowości Dąbrowice	X	X	X	X	X	X
3.	Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębie	X	X	X	X	X	X
4.	Modernizacja orlika przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Dębskiej Kuźni wraz z montażem instalacji OZE	X	X	X			

Lp.	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	2025	2026	2027	2028	2029	2030
5.	Poprawa dostępności mieszkań gminnych oraz poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont kapitalny i wymianę nieefektywnego źródła ciepła w zabytkowym budynku mieszkalnym w Dębskiej Kuźni	X	X	X	X	X	X
6.	Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez wymianę wysokoemisyjnego źródła ciepła na ekologiczne oraz montaż instalacji OZE w budynku Szkoły Podstawowej w Dębskiej Kuźni	X	X	X	X	X	X
7.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznych poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego na potrzeby przedszkola oraz zagospodarowanie terenu Publicznego Przedszkola w Dębskiej Kuźni	X	X	X	X	X	X
8.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców poprzez adaptację istniejącego budynku gospodarczego w Suchym Borze na potrzeby lokalnej społeczności (adaptacja na przedszkole lub klub dla stowarzyszeń)	X	X	X	X	X	X
9.	Stworzenie mieszkańcom warunków do spędzania czasu wolnego, uprawiania sportów oraz rekreacji poprzez zagospodarowanie kompleksu sportowego w Suchym Borze	X	X	X	X	X	X
10.	Poprawa jakości środowiska poprzez termomodernizację i przebudowę zabytkowego budynku Remizy Strażackiej w Suchym Borze	X	X	X	X	X	X
11.	Renowacja ogrodzenia cmentarnego i budowa kolumbarium na zabytkowym cmentarzu komunalnym w Suchym Borze	X	X	X	X	X	X
12.	Całodniowe warsztaty letnie dla dzieci i młodzieży	X	X	X	X	X	X
13.	Piknik średniowieczny	X	X	X	X	X	X
14.	Warsztaty zielarskie i zielarsko-kosmetyczne	X	X	X	X	X	X
15.	Gra terenowa na orientację	X	X	X	X	X	X
16.	Poprawa dostępu mieszkańców do oferty aktywizującej i integrującej społeczność lokalną w szczególności poprzez działania aktywizujące dla seniorów jako odpowiedź na problemy osób starszych	X	X	X	X	X	X

12.2. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Chrzastowice został zaprojektowany w sposób zapewniający skuteczne wdrażanie oraz systematyczną realizację ujętych w nim działań. Za jego realizację i ocenę efektywności odpowiada Wójt Gminy Chrzastowice we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy oraz Komitetem Rewitalizacji.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, GPR podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji przynajmniej raz na trzy lata. Aby spełnić ten wymóg, monitoring GPR będzie przeprowadzany co dwa lata (w ostatnim kwartale lat 2026, 2028 i 2030). Prawidłowe funkcjonowanie systemu monitoringu i ewaluacji jest kluczowe dla efektywnego zarządzania programem. Jego celem jest sprawdzenie skuteczności działań oraz szybkie reagowanie na ewentualne komplikacje, co umożliwia korektę działań i podniesienie ich efektywności.

Monitoring będzie prowadzony przez Urząd Gminy Chrzastowice przy wsparciu Komitetu Rewitalizacji i innych interesariuszy. Proces monitorowania obejmuje:

- ocenę stopnia osiągnięcia celów i ich aktualności,
- kontrolę etapów wdrażania GPR (w tym monitorowanie wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć).

Na proces monitorowania składać się będzie opracowywanie raportów okresowych (przez Urząd Gminy Chrzastowice) bazujących na danych zgromadzonych przez instytucje i osoby uczestniczące w procesie rewitalizacji, po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań oraz wskaźników monitorujących efektywność Programu. Raporty okresowe stanowiąc będą podstawę raportów ewaluacyjnych weryfikujących efektywność realizacji.

Efektywna realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminie Chrzastowice będzie polegała na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć – będzie bazować na karach monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji (zob. Tabela 40). Takie monitorowanie powinno obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy umożliwi pozyskanie informacji o postępach w realizacji zaplanowanych działań, a także przedstawi efekty ich wdrażania i zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy pozwoli na kontrolowanie aspektów finansowych inwestycji, a interesariuszom rewitalizacji dostarczy informacji na temat możliwości finansowania zewnętrznego.

Istotnym elementem raportu monitoringowego będzie także zestawienie mierników realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, które pozwolą na określenie aktualności założeń programu (celów rewitalizacji). Zaprezentowano je w Tabeli 40. Przyjęte mierniki należy dostosować do możliwości oraz potrzeb – oznacza to, iż katalog wskaźników można poszerzyć o dodatkowe, bardziej szczegółowe pozycje. Mierniki wykorzystywane do monitoringu opracowano na podstawie zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych, dzięki czemu możliwe będzie określenie stopnia ich zaspokojenia.

Tabela 39. Mierniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji – aktualność celów GPR

Typ miernika	Źródło danych	Rok bazowy		Rok docelowy –
		Gmina Chrzastowice	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji
Cel 1. Wzrost aktywności społecznej, integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie skali niepożądanych zjawisk społeczno-ekonomicznych na tym obszarze				
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	OPS Chrzastowice	0,32	0,52	Spadek wartości wskaźnika
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	OPS Chrzastowice	0,25	0,71	Spadek wartości wskaźnika
Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	Posterunek Policji w Tarnowie Opolskim	1,21	1,42	Spadek wartości wskaźnika
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	KRS	0,37	0,58	Wzrost wartości wskaźnika
Cel 2. Zwiększenie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji, w tym tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych i przedsiębiorczości				
Liczba bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	PUP w Opolu	1,27	2,00	Spadek wartości wskaźnika

Typ miernika	Źródło danych	Rok bazowy		Rok docelowy – prognozowany (2030) Obszar rewitalizacji
		Gmina Chrzastowice	Obszar rewitalizacji	
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	REGON	15,62	13,27	Wzrost wartości wskaźnika
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	UG Chrzastowice	0,35	0,51	Wzrost wartości wskaźnika
Cel 3. Dążenie do podniesienia jakości środowiska i zachowania dziedzictwa naturalnego poprzez działania proekologiczne				
Udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	UG Chrzastowice	0,44	0,33	Wzrost wartości wskaźnika
Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowymi w ogólnej liczbie mieszkań komunalnych	UG Chrzastowice	0,47	0,33	Spadek wartości wskaźnika
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	UG Chrzastowice	2,83	0,62	Spadek wartości wskaźnika

Stopień wdrażania i postępy w realizacji programu będą monitorowane przy użyciu karty monitoringowej poszczególnych przedsięwzięć (Tabela 41). Karta oceny projektu powinna być wypełniona zgodnie z ustalonym wzorem przez odpowiednie podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji danego przedsięwzięcia. Dzięki tym kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatów z perspektywy konkretnego przedsięwzięcia, co umożliwi przejrzyste i jednoznaczne opisanie oraz porównanie osiągniętych efektów. Na podstawie kart monitoringowych poszczególnych przedsięwzięć, będzie możliwa ocena ich skuteczności, jak również oszacowanie potencjalnych szans i zagrożeń związanych z realizacją przyszłych projektów o podobnym charakterze. Tego typu monitoring będzie stanowić wartościowy punkt odniesienia w kolejnych latach procesu rewitalizacji.

Dodatkowo zaleca się publikację wyników monitoringu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Chrzastowice, na stronie internetowej urzędu oraz na profilach gminy w mediach społecznościowych. Takie działanie pozwoli lokalnej społeczności zapoznać się z wynikami monitoringu GPR.

Tabela 40. Wzór karty monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

Nazwa projektu	
Opis zrealizowanych zadań	
Podmiot realizujący projekt	
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach (zaangażowani interesariusze)	
Sposób włączenia interesariuszy	
Wartość wskaźników	
Data rozpoczęcia realizacji	
Data zakończenia	

Nazwa projektu		
Nakłady finansowe na realizację projektu	własne	zewnętrzne
Całkowite nakłady finansowe na realizację projektu (SUMA)		

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji pozwala na ocenę wpływu programu oraz efektywności pomocy publicznej, w tym wsparcia z funduszy unijnych, w kontekście realizacji założonych celów. Wyniki tej oceny będą wykorzystywane w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych działań do rzeczywistych potrzeb oraz skutecznego wykorzystania dostępnych środków. Kluczowym warunkiem dobrej oceny jest zapewnienie dostępu do danych oraz terminowe raportowanie przez wszystkie podmioty zaangażowane w proces wdrażania programu.

Ze względu na długi horyzont czasowy obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji, może wystąpić konieczność jego aktualizacji. Program ma więc formę otwartą i elastyczną. Aktualizacja GPR będzie miała miejsce w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych wyzwań, kryzysów, zmian w otoczeniu, czy potrzeby dodania nowych przedsięwzięć. Zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Chrzastowice, potrzeby mieszkańców obszarów rewitalizowanych, dostępność środków budżetowych oraz zewnętrznych mogą determinować wprowadzenie nowych projektów rewitalizacyjnych oraz ich odbiorców.

Informacje dotyczące realizacji GPR, a także ewentualnych zamiarów jego aktualizacji, będą publikowane w formie publicznej informacji. W przypadku aktualizacji programu przeprowadzone będą odpowiednie pogłębione konsultacje społeczne, które umożliwią zaangażowanie lokalnej społeczności w proces modyfikacji programu.

12.3. Niezbędne zmiany w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta gminy. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Uchwała nr VIII.62.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 16 października 2024 r. Program nie przewiduje zmian w powyższej uchwale.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 nie przewiduje się ustaleń na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Zmiany w uchwałach o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzastowice przyjętym Uchwałą nr XXX.220.2014 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chrzastowice.

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 7.07.2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, na gminach ciąży obowiązek sporządzenia planów ogólnych do 31.12.2025 roku. W planie ogólnym należy uwzględnić, że w Dębskiej Kuźni przy ul. Kolonia 8 gmina zamierza realizować budynek wielorodzinny (obecnie dopuszczona jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna).

Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ani nie wymaga uchwalenia nowych planów. Należy nadmienić, że obecnie trwa zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar wsi Dębska Kuźnia w zakresie przeznaczenia terenu położonego przy ul. Kolonia 8 pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną.

13. Ocena oddziaływania na środowisko

Dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030 przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, której zakres uzgodniony został pismem nr NZ.9022.1.105.2025.JG Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 18 czerwca 2025 r. oraz pismem nr WOOŚ.411.3.13.2025 Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 24 czerwca 2025 r. Opracowanie to stanowi odrębny dokument pn. „*Prognoza oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice*”.

Prognoza została poddana konsultacjom społecznym (w okresie od 7 sierpnia 2025 roku do 29 sierpnia 2025 roku), a także zaopiniowaniu przez ww. instytucje. W dniu 7 sierpnia 2025 roku projekt GPR wraz z wykonaną prognozą oddziaływania na środowisko został przekazany do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu oraz do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w celu wydania opinii, zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.).

W trakcie konsultowania dokumentu nie wpłynęły żadne uwagi od mieszkańców dotyczące prognozy oddziaływania na środowisko. Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr NZ.9022.1.105.2025.JG z dnia 18 sierpnia 2025 r. wydał opinię bez uwag, a zatem pozytywnie zaopiniował projekt dokumentu GPR wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu pismem nr WOOŚ.410.2.18.2025.MSe z dnia 4 września 2025 r. wydał opinię z uwagami, które zostały uwzględnione (zgodnie z informacją zawartą w dokumencie podsumowującym pn. „*Podsumowanie SOOŚ – Uzasadnienie i dokument podsumowujący do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice*”).

14. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik graficzny stanowi zestaw odrębnych plików (dla każdego podobszaru utworzono osobny załącznik graficzny):

1. Załącznik graficzny do GPR Gminy Chrzęstowice na lata 2024-2030 – cz. 1 – Dąbrowice.pdf
2. Załącznik graficzny do GPR Gminy Chrzęstowice na lata 2024-2030 – cz. 2 – Dębie.pdf
3. Załącznik graficzny do GPR Gminy Chrzęstowice na lata 2024-2030 – cz. 3 – Dębska Kuźnia.pdf
4. Załącznik graficzny do GPR Gminy Chrzęstowice na lata 2024-2030 – cz. 4 – Suchy Bór.pdf

15. Spis rysunków

Rysunek 1. Granice powiatu opolskiego.....	7
Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Chrzastowice w latach 2019-2023.....	8
Rysunek 3. Mapa pogładowa obszaru rewitalizacji	17

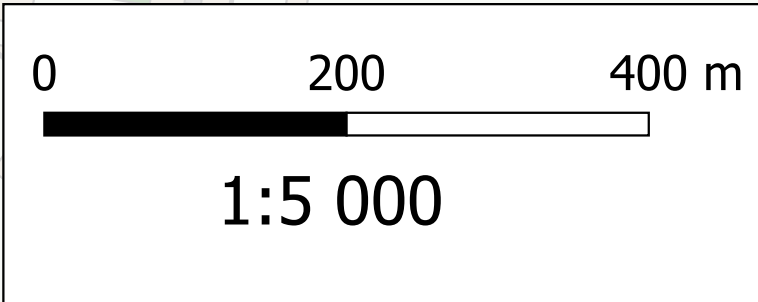
16. Spis tabel

Tabela 1. Ruch naturalny ogółem w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	8
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Chrzastowice, województwie opolskim oraz kraju w latach 2019-2023.....	8
Tabela 3. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	9
Tabela 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	9
Tabela 5. Liczba zawartych małżeństw w latach 2019-2023	10
Tabela 6. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	10
Tabela 7. Liczba przedszkoli i poszczególnych rodzajów szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	10
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Chrzastowice w latach 2019-2023.....	11
Tabela 9. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym według form organizacyjnych w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	11
Tabela 10. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	11
Tabela 11. Podstawowe informacje o opiece społecznej w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	12
Tabela 12. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy Chrzastowice w latach 2019-2023	12
Tabela 13. Liczba przystanków autobusowych oraz długość dróg dla rowerów w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	13
Tabela 14. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w gminie Chrzastowice w latach 2019-2023	13
Tabela 15. Obszar rewitalizacji – wykaz ulic, liczba mieszkańców i powierzchnia.....	18

Tabela 16. Skrócone podsumowanie wyników analizy wskaźnikowej	22
Tabela 17. Dane wskaźnikowe nieuwjęte w diagnozie delimitacyjnej	23
Tabela 18. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1	59
Tabela 19. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2	60
Tabela 20. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3	61
Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4	62
Tabela 22. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5	64
Tabela 23. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6	65
Tabela 24. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7	66
Tabela 25. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8	67
Tabela 26. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9	68
Tabela 27. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 10	69
Tabela 28. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 11	70
Tabela 29. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 12	71
Tabela 30. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 13	72
Tabela 31. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 14	73
Tabela 32. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 15	74
Tabela 33. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 16	75
Tabela 34. Macierz korelacji przedsięwzięć z poszczególnymi sferami	82
Tabela 35. Komplementarność problemowa – powiązanie potrzeb rewitalizacji, celów rewitalizacji i kierunków działań rewitalizacyjnych wraz z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	83
Tabela 36. Lista wybranych projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020	85
Tabela 37. Plan finansowy dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030	88
Tabela 38. Ramowy harmonogram realizacji Gminy Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030	99
Tabela 39. Mierniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji – aktualność celów GPR....	101
Tabela 40. Wzór karty monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji	102

Legenda

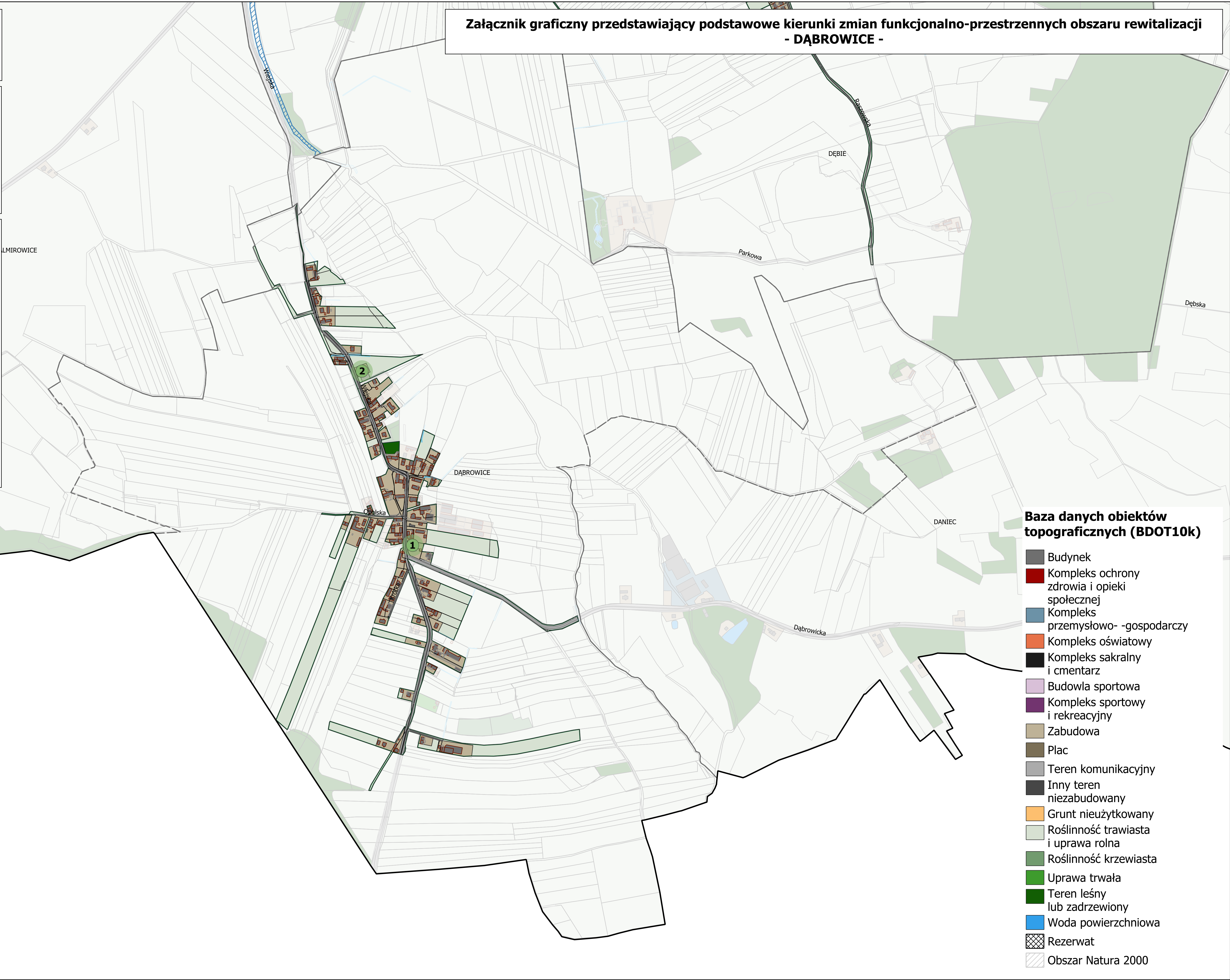
- Granice gminy
- Granice sołectw
- Obszar rewitalizacji
- Projekty punktowe

Projekty

1. Poprawa efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez termomodernizację zabytkowego budynku mieszkalnego (komunalnego i socjalnego) w miejscowości Dąbrowice

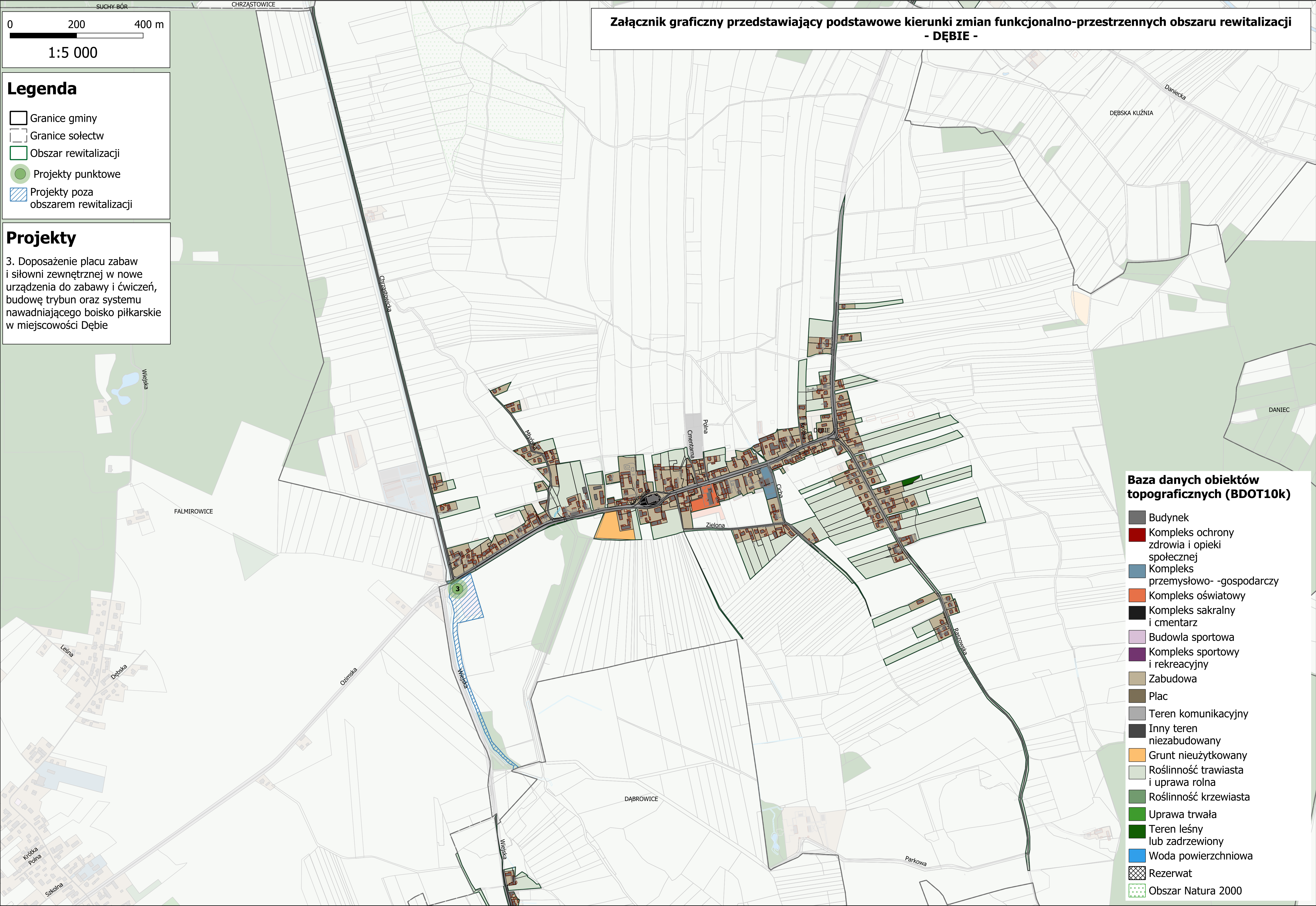
2. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze rewitalizacji poprzez remont i termomodernizację wraz z montażem instalacji OZE budynku świetlicy w miejscowości Dąbrowice

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji - DĄBROWICE -

Baza danych obiektów topograficznych (BDOT10k)

- Budynek
- Kompleks ochrony zdrowia i opieki społecznej
- Kompleks przemysłowo- -gospodarczy
- Kompleks oświatowy
- Kompleks sakralny i cmentarz
- Budowla sportowa
- Kompleks sportowy i rekreacyjny
- Zabudowa
- Plac
- Teren komunikacyjny
- Inny teren niezabudowany
- Grunt nieużytkowany
- Roślinność trawiasta i uprawa rolna
- Roślinność krzewiasta
- Uprawa trwała
- Teren leśny lub zadrzewiony
- Woda powierzchniowa
- Rezerwat
- Obszar Natura 2000

Legenda

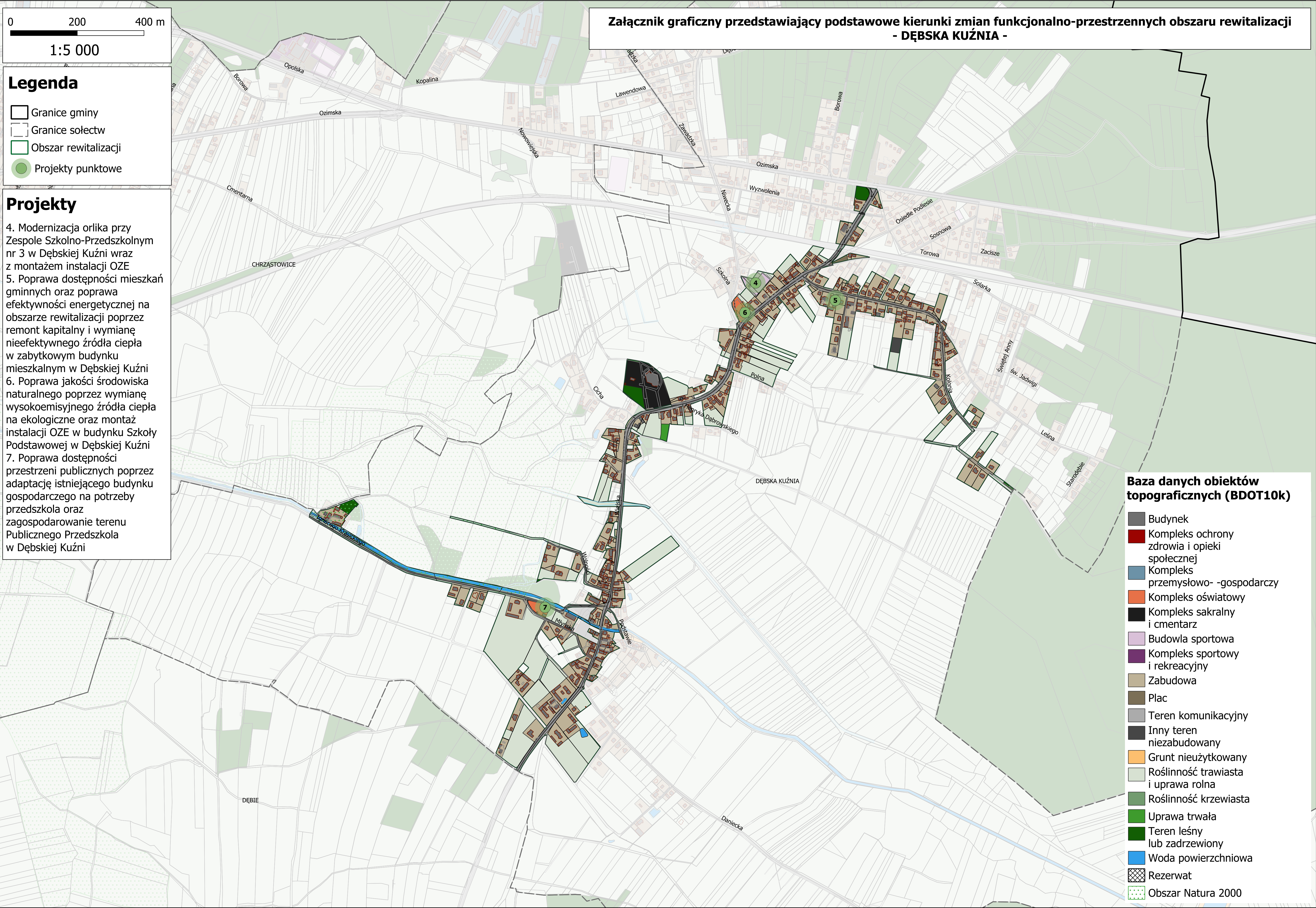
- Granice gminy
- Granice sołectw
- Obszar rewitalizacji
- Projekty punktowe
- Projekty poza obszarem rewitalizacji

Projekty

3. Doposażenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej w nowe urządzenia do zabawy i ćwiczeń, budowę trybun oraz systemu nawadniającego boisko piłkarskie w miejscowości Dębno

Baza danych obiektów topograficznych (BDOT10k)

- Budynek
- Kompleks ochrony zdrowia i opieki społecznej
- Kompleks przemysłowo- -gospodarczy
- Kompleks oświatowy
- Kompleks sakralny i cmentarz
- Budowla sportowa
- Kompleks sportowy i rekreacyjny
- Zabudowa
- Plac
- Teren komunikacyjny
- Inny teren niezabudowany
- Grunt nieużytkowany
- Roślinność trawiasta i uprawa rolna
- Roślinność krzewiasta
- Uprawa trwała
- Teren leśny lub zadrzewiony
- Woda powierzchniowa
- Rezerwat
- Obszar Natura 2000

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. Tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji oznacza konieczność opracowania gminnego programu rewitalizacji, który stanowi zasadniczy dokument programujący działania na terenie wskazanym do odnowy.

Uchwałą nr V.31.2024 Rady Gminy Chrzastowice z dnia 7 sierpnia 2024 r. został wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Chrzastowice. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w kolejnym etapie Rada Gminy podjęła uchwałę nr VII.45.2024 z dnia 18 września 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chrzastowice na lata 2024-2030, która uruchomiła prace związane z jego opracowaniem dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Proces opracowania programu przebiegał z zachowaniem wymagań W zakresie partycypacji społecznej, wskazanych W rozdziale 2 ustawy o rewitalizacji. Projekt programu został poddany konsultacjom społecznym W dniach od 23 maja 2025 r. do 29 czerwca 2025 r. Projekt podlegał także opiniowaniu przez podmioty wymienione W art. 17 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji dostosowano do zmian wynikających z procesu konsultacji oraz opiniowania. W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie niniejszej uchwały przez Radę Gminy Chrzastowice.